

Opbouw kermis gestart

Geen voornemen

Eerder schreef *Amigoe* al over een recent onderzoek, waaruit bleek dat Aruba vergeleken met het Caribisch Gebied en Zuid-Amerika in de laagste categorie viel qua aantal (betaalde) vrije dagen. Op de vraag aan Directie Arbeid of er op Aruba ook gesproken wordt over verlenging van het vaderschapsverlof, reageert de Directie ontkenkend.

"Het vaderschapsverlof is

Werkgevers
In Nederland reageren diverse werkgeversvakbonden sceptisch op het bericht. Zouzen Nederlandse vaders weinig ouderschapsverlof hebben, maar hebben zij wel veel vakantiedagen en zouden ze extra verlof dus zelf kunnen regelen. Ondernemers zijn vooral bang dat de arbeid steeds duurder wordt. Directie Arbeid laat weten dat het bespreken van een verlenging van het vaderschapsverlof in elk geval 'de komende jaren' niet op de agenda staat.

Overstromingen na tyfoon in Japan

Aanranders vergissen zich in karatekampioene

moeten tegenwoordig zelf- handeling en verkrachting
verdediging leren, nu mis- zoveel voorkomen."

Coalitie onder vuur om vluchtelingenplan

Wilders
Het debat begon heftig met gekrakeel met Geert Wilders van de PVV. Wilders kreeg het aan de stok met Jesse Klaver van GroenLinks, Alexander Pechtold van D66 en Emile Roemer van de SP.
Klaver vreest dat een Nederland zonder ruimhar-

De SP, D66 en GroenLinks zijn negatief over het plan van het kabinet. Ze willen dat Nederland ruimhartig mensen opvangt. Ook is het in hun ogen onuitvoerbaar om mensen terug te sturen naar veilige regio's in buurlanden. Wilders wil juist de grenzen sluiten.

Volgens Pechtold kan Wilders 'blazen wat hij wil', maar gaan we hier straks 'in dit fatsoenlijke land' 7200 mensen opvangen die hier via een eerlijk systeem zijn gekomen'. Hij vindt het levensgevaarlijk dat Wilders volgens hem feitelijk verdraait en zand in de ogen strooit. Pechtold nam de angst van Wilders voor de moslimwereld stevig op de hak: "Wat is er nou ergers aan een man met een baard of een vent met geveerd haar?"

The image is a horizontal banner. On the left, there is a dark brown background with the Renaissance logo (a stylized 'R') and the text 'RENAISSANCE' and 'ARUBA RESORT & CASINO' in white. To the right of the text is a photograph of a resort driveway lined with tall palm trees, with a golf cart visible in the distance. The right half of the banner has a dark background with the text 'RENAISSANCE OFFERS' in white, 'FREE PARKING' in large green letters, and 'to all guests and clients' in white.

the plaza
CAFE

Beef soup \$ 6. Lunchcombo:
Clubsandwiches chicken and a soda
for AWG 10. Barhap: Beefsate with
soja sauce rijst with salad
and melon \$ 10

Geopend de gehele week
van 8.00 am - 01.00 am
Tel. 583-8826

SIDEBAR
BISTRO ARUBA

DAGELIJS OPEN VOOR ONTBUT, LUNCH, DINER & BORREL

ZONDAG - DONDERDAG 08:00 - 24:00 UUR
VRIJDAG & ZATERDAG 08:00 - 01:00 UUR

DAGELIJSKE SPECIALS
6 GROTE FLAT SCREENS
BARREL AGED COCKTAILS

GRATIS WIFI
6 LJSKOUDE TAPBIJEN
KIDS MENU & KIDS CORNER

RENAISSANCE (SEAPORT) MARKETPLACE | ORANJESTAD
TEL: +297 588 5611 | WWW.SIDEBARARUBA.COM

PART-TIME JOB
Ma-Vr 1-5pm Za 9am-1pm
Voor een nette dame
Vereisten: Gepensioneerd
Nederlands spreken en
schrijven, computerwerk,
Rijbewijs en eigen auto.
Moet zin hebben om
naast het pensioen nog
iets om handen te
hebben. Info: 741-5640

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

Newport Investments A.V.V. (in liquidatie)
gevestigd op Aruba

Bij besluit van de Bijzondere Algemene Vergadering van
Aandeelhouders gehouden 31 augustus 2015 is besloten
de vennootschap te ontbinden onder benoeming van ATS
Management N.V. gevestigd te Lloyd G. Smith Boulevard
62, Oranjestad, Aruba tot de vereffenaar.

ATS Management N.V.
De Vereffenaar

ONDER CURATELE STELLING

Krachtens beschikking van 1 september 2015, behoren bij EJ. no. 670
van 2015 van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is de heer
RIGOBERTO JUNIOR CHEMMI GILBERTO KOCK geboren op
9 oktober 1987 in Aruba, onder curatele gesteld en als curator
aangewezen zijn vader **RIGOBERTO KOCK**.

De Advocaat,
mr. D.C. Lopez Paz

DE PALM island

**Saturday
Sept. 12, 2015**

SOLD OUT

KOORYMAN
DEAL OF THE WEEK

**BEVEILIGINGS-
SYSTEEM**

- Inclusief 6 camera's met bewegingsmelder
- werkt met smartphone
- 30 infrarode LED's voor nachtzicht
- 4 kanaals DVR met 2 USB porten

899.99
of 36000 Fun Miles

KOORYMAN
DEAL OF THE WEEK

**BEVEILIGINGS-
SYSTEEM**

- Inclusief 6 camera's met bewegingsmelder
- werkt met smartphone
- 30 infrarode LED's voor nachtzicht
- 4 kanaals DVR met 2 USB porten

899.99
of 36000 Fun Miles

First Alert

KOORYMAN MEGASTORE NON-STOP OPEN van 7am - 6pm en ZON 9am - 2pm

Kooryman Megastore • Av. E. J. (Watty) Vos 20
www.koorymanbv.com • facebook.com/kooryman.megastore.aruba

NEW

FOR A LIMITED TIME ONLY

**PAPRIKA
GUACAMOLE
FEST**

Wendy's

FACEBOOK.COM/WENDYSARUBA

Domino's

**BBQ CHICKEN PIZZA
BOGO**

**BUY A MEDIUM
BBQ CHICKEN PIZZA
& GET ANY MEDIUM
1-TOPPING
HAND TOSSED PIZZA
FOR ONLY 10.00 AWG**

Palm Beach
586 0333

Tanki Leendert
582 0333

Savaneta
584 0444

Offer is NOT valid in combination with any other Domino's Aruba offer or promotion.
Best Pizza Aruba N.V. reserves the right to stop the promotion at any time without prior notification.
This offer is valid from Wednesday September 3, 2015 and ending on Tuesday October 28, 2015.

**FUN PRIZE
OF A LIFETIME**

**5 MILLION
FUN MILES**

OTHER PRIZES
2,500,000 Fun Miles
1,250,000 Fun Miles
750,000 Fun Miles
500,000 Fun Miles

Value ticket: AWG 25.00 or 1,350 Fun Miles
Drawing: October 29, 2015

**Support your community and win
a never-seen-before total prize
package of ten million Fun Miles!**

Contribute with the new Aruba Lions Club & Fun Miles Lottery
and help raise funds for those in need in our community. This
year's grand prize is 5,000,000 Fun Miles, which is the largest
Fun Miles prize ever.

What can I do with 5 Million Fun Miles?
A lot. Buy 50,000 hamburgers, fill up your car with gasoline for
the next 20 years, buy 50 return tickets to Holland; this is a COLOSSAL prize!

**Fun Miles & Aruba Lions Club are bringing the
chance to make a difference within your reach!**

For details, visit arubalionsclub.org

**Get your
Lions Club Lottery
ticket today...**
...from members of the Aruba
Lions Club for AWG 25, or at
the Fun Miles office for just
1,350 Miles!

588 9947 **FUNMILES.NET** **FUNMILES**

THE CINEMAS
thecinemas.aw

Valid till September 14

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
THE PERFECT GUY daily: 4:15 6:45 9:15 matinee: 1:30 late show: 11:45	THE PERFECT GUY daily: 4:45 7:15 9:30 matinee: 2:15 late show: 12:00
THE VISIT daily: 7:30 9:45 late show: 12:00	THE VISIT daily: 7:45 10:00 late show: 12:15
MAZE RUNNER: THE SCORCH TRAILS 3D daily: 6:15 9:00 matinee: 12:15 3:15 late show: 11:45	MAZE RUNNER: THE SCORCH TRAILS 3D daily: 5:30 8:30 matinee: 2:30 late show: 11:30
THE TRANSPORTER REFUELED daily: 4:45 7:00 9:30 matinee: 12:00 2:15 late show: 12:00	THE TRANSPORTER REFUELED daily: 5:00 7:30 10:00 matinee: 2:30 late show: 12:15
IRICKI AND THE FLASH daily: 4:00 matinee: 12:30 3:00	IRICKI AND THE FLASH daily: 5:00 7:15 matinee: 2:15
NO ESCAPE daily: 5:15 9:00 matinee: 12:30 2:45 late show: 11:30	NO ESCAPE daily: 7:15 9:30 matinee: 12:00
SHAUN THE SHEEP matinee: 12:00 2:00	SHAUN THE SHEEP matinee: 2:15
STRAIGHT OUTTA COMPTON daily: 5:45 late show: 11:45	SINISTER 2 daily: 9:30 late show: 11:45
HITMAN: AGENT 47 daily: 6:30 9:15 matinee: 11:45	MISSION: IMPOSSIBLE ROGUE NATION daily: 4:30 matinee: 2:00
	MAZE RUNNER: THE SCORCH TRAILS IN 2D daily: 5:00 matinee: 2:00

MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

**Stay Healthy,
Eat Fresh!**

**PURCHASE
ANY 6" FRESH
FIT COMBO**

Increase your chances of winning
by purchasing multiple combos

**PARTICIPATE
& WIN A
MOUNTAIN BIKE!**

Fresh fit menu:
Black Forest Ham (200 cal) Oven Roasted Chicken (320 cal)
Sweet Onion Chicken Teriyaki (370 cal) Veggie Delite (230 cal)
Roast Beef (320 cal) Subway Club (300 cal) Turkey Breast (200 cal)
Turkey Breast & Black Forest Ham (280 cal)

WIN A MOUNTAIN BIKE!

**ALHAMBRA - CURA CABAI - DAKOTA
PALM BEACH - PARADERA - SANTA CRUZ - SEAPORT**

*Fill out & deposit your coupon in our raffle box to participate & win.
Winner will be announced on **SubwayAruba**, September 14, 2015
© 2015 Subway's Associates Inc. SUBWAY® is a registered trademark of Doctor's Associates Inc.

Twee uur voor niets in de rij bij Aruparking

Geen parkeervergunningen meer beschikbaar

ORANJESTAD — Voorafgaand aan de invoering van het betaald parkeren, is er door de overheid geen extra parkeergelegenheid gecreëerd voor werknemers in de binnenstad van Oranjestad. Resultaat: alle zeshonderd parkeerplaatsen zijn vergeven en werknemers kunnen geen vergunning meer aanvragen bij Aruparking, omdat er geen ruimte meer is voor hen.

Alle beschikbare parkeerplaatsen zijn vergeven. Aruparking kan dus geen parkeervergunningen meer verlenen aan werknemers in Oranjestad. Volgens een

groot aantal van hen was het woensdag een nachtmerrie om een plek te vinden in de stad. Ook het ophalen van de speciale parkeervergunning liep voor velen uit op uren

wachten. De meeste mensen stonden twee uur of langer in de rij bij het Aruparking-kantoor in de Wilhelminastraat, om vervolgens bij de balie te horen dat zij geen vergunningen meer konden uitgeven. Een werknemer van Renaissance vertelt dat zij er speciaal voor gekozen had om op haar vrije dag de vergunning op te halen. “Kom ik mijn vergunning betalen bij het kantoor, heb ik

alles geregeld met mijn papieren, moet ik eerst al twee uur wachten om vervolgens te horen dat er geen plekken meer zijn. Waarom zeggen ze dat niet bij binnenkomst?” Op de vraag of zij dan wel vast haar documenten in kon leveren en kon betalen, in afwachting van haar parkeerplek, werd ook afkeurend gereageerd. “Het was geen optie om eerst te betalen en alvast de papieren in te le-

veren. Ik moest later maar terugkomen.” Waar werknemers nu moeten parkeren en of zij nu de volle mep moeten betalen (2 florin per uur), is bij *Amigoe* onbekend. Arubus woordvoerder Sannin Doau was voor het sluiten van de krant niet bereikbaar om een reactie en verdere uitleg over de zaak te geven. Ook bij Aruparking kreeg *Amigoe* geen gehoor.

Jongeren motiveren voor bouwwereld

Wens om leerwerktraject op te nemen in regulier onderwijs

ORANJESTAD — Het tweede jaar van het leerwerktraject (LWT) is gestart. Veertig jongeren kunnen bij vijftien bedrijven terecht voor een stageplek. Voor een opleiding in de bouw blijft opvallend weinig interesse. LWT-partners willen deze trend ombuigen. De wens is verder dat het leerwerktraject een plek krijgt in het reguliere onderwijs.

door onze verslaggever
Franciska Groen

Stichting Reclassering en Openbare Avondleergangen Beroepsonderwijs (OAA) maakte de afgelopen tijd een selectie uit 75 kandidaten die zich inschreven voor het traject. In totaal zijn er dus vijftien bedrijven die één of meerdere stageplekken beschikbaar stellen. Maar er zijn meer bedrijven nodig die een jongere aan een leerwerkplek helpen. Zo kunnen zij naast hun lessen aan de avondschool direct het geleerde in praktijk brengen en ervaring opdoen in het werkveld. Om meer van het beroep te weten te komen, maar ook om de bedrijfscultuur te leren kennen en zo ook normen en waarden bij te schaven.

Geen bouw
Opvallend is, zo vertelt Kimberly Boekhoudt van werkgeversorganisatie Atia, dat veel jongeren geen interesse hebben in de beroepsopleiding voor de bouwwereld. De opleiding voor automonteur, basismonteur en commercieel medewerker zijn wel gewild. Daar zijn nu de bedrijven dan ook op afgestemd. Maar zowel Atia, de avondschool, reclassering en de overheid willen hier verandering in aanbrengen. Gezamenlijk willen ze kijken hoe ze jongeren gemotiveerd krijgen om wel te kiezen voor werk in de bouwsector.

Meer bedrijven
Dinsdagavond organiseerde Atia in samenwerking met alle partners en in bijzijn van Arbeid-minister Paul Croes een informatieve avond waaruit mogelijk weer een aantal geïnteresseerde bedrijven naar voren zijn geko-

Paul Croes, minister van Sociale Zaken, Jeug en Arbeid, aan het woord tijdens de informatieavond over het leerwerktraject georganiseerd door Atia.

men. En dat is goed nieuws volgens Boekhoudt, want niet alle bedrijven hebben tijd of personeel om een jongere te begeleiden op de werkplek. “Bedrijven die een leerwerkplek willen en kunnen aanbieden zijn zeer welkom”, benadrukt ze.

Uitbreiding en inbedding
De vraag die op tafel kwam die avond vanuit werkgevers is of het programma van de opleidingen kan worden uitgebreid naar meer dan alleen ‘basis’. Er ontstond ook een discussie over het huidige onderwijs dat meer theorie dan beroepsgericht is. Hierdoor ontstaat er volgens

de aanwezigen een gat op de arbeidsmarkt. Het zou beter zijn om het leerwerktraject onderdeel te maken van het reguliere onderwijs. “Zoals het in Nederland geregeld is”, zegt Boekhoudt. Nu is het een apart traject via de avondschool. Ook vinden onder andere werkgevers dat problemen bij jongeren eerder aangepakt moeten worden. Niet pas op de avondleergang.

Gefinancierd project
Het tweede jaar van het leerwerktraject is dus gestart in augustus met het voortraject, waaronder intakegesprekken. De jongeren krij-

gen verschillende trainingen en workshops om hen goed toegerust en voorbereid te laten starten. LWT is een gezamenlijk project van de ministeries van Justitie, Onderwijs en Arbeid.

De financiering vanuit de Samenwerkende Fondsen Caribisch Deel van het Koninkrijk en de overheid is voor twee jaar. De organisatie bestaat uit twee medewerkers van stichting Reclassering en Jeugdbescherming, waaronder een coördinator, OAA en een zogenaamde jobcoach die de jongeren onder andere op de werkplek begeleiding biedt.

Angela: ‘Kinderen worden niet geboren als crimineel’

Reclassering wil dat hulpverleners taal jeugd spreken

ORANJESTAD — Stichting Reclassering en Jeugdbescherming ontvangt training van Nederlandse experts om beter te leren communiceren met jongeren. Daarbij staat volgens Reclasseringsdirecteur Seraida Pemberton het leren spreken in de taal van de jeugd voorop. “Jongeren hebben een eigen manier van praten, dat moeten volwassenen leren begrijpen.” Probleemjongeren hebben volgens rechter Els Angela vooral meer begeleiding en structuur nodig.

De stichting, die jonge delinquenten weer terug moet brengen in de maatschappij, is al langere tijd bezig om de communicatie tussen hun medewerkers en jongeren makkelijker te maken en te verbeteren. In 2009 ontving de organisatie over dit specifieke onderwerp al een *quick-training* van Nederlandse experts. Nu zijn deze professionals wederom op het eiland om in vier dagen een stoomcursus te geven aan

medewerkers van de Reclassering, het Orthopedagogisch Centrum (OC) en Korrektie Instituut Aruba (KIA). Tijdens deze training leren de medewerkers verschillende *tools* om de taal van de jongeren te kunnen begrijpen en spreken. Volgens directeur Pemberton is deze manier van werken van belang, omdat er dan geen ‘gap’, ofwel generatiekloof ontstaat tussen hulpverlener en jongere. “Als je de taal niet spreekt,

doet dat geen goed aan de verhouding tussen de medewerkers en jeugd. Jongeren gebruiken termen die wij als volwassenen niet kennen, hier worden de hulpverleners nu op een positieve manier op getraind”, aldus Pemberton. Wat de training verder precies inhoudt en hoe de medewerkers leren spreken in de taal van de jongeren, kon de Reclassering vanochtend niet vertellen. De hele organisatie was vanochtend druk met de cursus.

Begeleiding
De training moet ervoor zorgen dat hulpverleners de jongeren beter kunnen helpen bij hun problemen. Zo hoopt de reclassering het bende probleem op het eiland te kunnen aanpakken. Het

leerwerktraject, waarmee de organisatie al een tijd werkt, levert hieraan ook een belangrijke bijdrage. “We willen niet een jongere uit een bende halen, maar we willen het hele bende probleem oplossen”, vertelt Pemberton. Het probleem zit volgens de directeur in het feit dat veel jeugd van jongs af aan niet goed worden begeleid. “In zo’n geval is het beter dat de jongere intern gaat, bijvoorbeeld middels het leerwerktraject, waardoor ze echt uit het milieu worden gehaald. Als ze intern zijn wordt ook uitgezocht wat de achterliggende oorzaken zijn van de problemen en krijgen zij zo nodig extra hulp van bijvoorbeeld de Verslavingszorg of Sociale Zaken.” Ook rechter Angela bena-

drukt desgevraagd dat het bieden van goede begeleiding die bij de jeugd past, beter werkt dan het opleggen van hogere straffen. “Jongeren belanden in een vicieuze cirkel door een gebrek aan begeleiding. Een hogere straf opleggen, lost het probleem niet op.” Zij wil dat de omstandigheden van de jongeren in kaart worden gebracht. “Op deze manier kan je zien hoe een jongere tot zo’n daad komt. Gaat iemand bijvoorbeeld naar school en zijn er verdere problemen in de familie? Ook moet worden gekeken of iemand al vaker zo’n daad heeft verricht.” Angela benadrukt dat een kind niet wordt geboren als crimineel. “Een kind heeft ouders, die moeten zorgen voor de juiste begeleiding.”

IN HET KORT

Zandwegen dicht
Dienst Openbare Werken (DOW) sluit vanaf 14 september alle zandwegen af die aansluiten op de hoofdweg tussen Mahuma en Kibaima. Het gaat om de route vanaf het kruispunt Mahuma tot aan de stoplichten nabij de voormalige Drive Inn bioscoop in Kibaima. Reden voor de afsluiting is het werk aan het Green Corridor project. Verkeersgebruikers worden door verkeersborden en hekken op de gewijzigde verkeerssituatie geattendeerd. DOW heeft niet bekendgemaakt hoe lang de werkzaamheden duren.

Inbraak Pos Chiquito
De politie heeft melding gekregen van een inbraak in Pos Chiquito. Onbekenden vernielden het keukenraam en kwamen op die manier de woning binnen. De eigenaar wist niet zeker of er spullen waren gestolen. Hij zou later bij de politie aangifte doen en dan ook laten weten of er iets is weggenomen.

Bijna beroving
Een aangeschoten man is in Savaneta bijna beroofd. Hij reed ’s nachts ter hoogte van Wintergarden toen hij werd

benaderd door een man en een vrouw. De man stapte uit zijn auto en liep naar hen toe. Ze vroegen hem een lift. Plotseling viel de vrouw hem aan, hij verveerde zich en zij viel op de grond. Ook de man kwam op hem af en probeerde zijn portemonnee te bemachtigen. Hij duwde ook deze persoon weg en stapte snel in zijn auto en reed weg.

Opnieuw scherven
Vandalen hebben het opnieuw gemunt op Scol di Arte in San Nicolas. Nadat eerder ook al ruiten sneuvelden, werd opnieuw een raam ingegooid. De school deed opnieuw aangifte van vernieling.

Kustcontrole
De maritieme politie heeft onlangs een grote controle uitgevoerd aan en voor de kust van Palm Beach. Met vier politiewagens, een politieboot en drie jetski’s werden in totaal dertig boten en twintig auto’s gestopt en gecontroleerd. In totaal werden er vijftien boetes uitgedeeld aan de bootbestuurders en vijf aan autobestuurders. De politiecontrole is gericht op documentcontrole en illegale invoer van goederen.

Interviews Kwartiermaker Ombudsman

Selectiegesprekken kandidaten Statengriffier afgerond

ORANJESTAD— Uit de 20 sollicitanten voor de vacature van griffier voor het parlement zijn er zes geselecteerd. De selectiegesprekken zijn afgerond en de evaluatie hiervan is gestart. Vandaag vinden de interviews plaats met potentiële kandidaten voor de functie van Kwartiermaker Bureau Ombudsman.

door onze verslaggever
Franciska Groen

“De zes geselecteerde kandidaten zijn al op gesprek geweest. Dit is gisteren afgerond”, laat Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp vanochtend aan *Amigoe* weten. Bij de gesprekken waren, zoals zij al eerder aangaf, ook medewerkers van de griffie aanwezig. “Nu gaat het proces van de evaluatie starten.”

“De geselecteerde kandidaten zijn door alle drie de fracties uitgenodigd, want we proberen om tot een consensus te komen. Er moet uiteindelijk in de Staten gestemd worden.” Eerder maakte Tromp al duidelijk dat ze hoopt dat de keuze op één kandidaat valt, of als dat niet het geval is, er consensus wordt bereikt over de aan de Staten voor te dragen kandidaat. Het voordragen van één kandidaat is volgens haar zowel voor het parlement als voor de kandidaat zelf een ‘elegantere oplossing’. Belangrijk is in ieder geval dat de voor te stellen kandidaat door iedereen gedragen wordt, zo maakte de voorzitter duidelijk. “Want de griffier gaat

ook na dit kabinet verder in de Staten.” De aanstelling van een nieuwe griffier is nodig omdat vorig jaar november de voormalig griffier, Jacqueline S., vanwege frauduleuze handelingen en plichtsverzuim ontslagen werd.

Trekker
“Voor de functie van ‘trekker’ van het bureau Ombudsman worden vandaag potentiële kandidaten geïnterviewd”, laat Tromp weten. Op deze functie reageerden zeven sollicitanten.

“We interviewen er vier die voorgedragen zijn door alle drie de fracties.” De verwachting is dat voor de afronding van het selectieproces voor bureau Ombudsman meer tijd nodig is. De voorzitter lichtte eerder toe dat het parlement niet zelfstandig een geschikte kandidaat kan aandragen, maar dat deze moet worden voorgedragen aan de ministerraad. Het instituut Ombudsman waarvoor 1,2 miljoen florin is begroot, moet volgend jaar in werking treden.

MEGAPLEX 8
caribbeancinemas.com/aruba

100% Digital HD

CXC
NOW OPEN!

EXPERIENCE OUR PREMIUM LARGE FORMAT AUDITORIUM

- SUPER COMFORTABLE SEATING
- IMMERSIVE SURROUND SYSTEM
- STUNNING GIANT SCREEN
- 4K PROJECTOR
- 3D TECHNOLOGY

SEPTEMBER 10 - 16

3D

DYLAN O'BRIEN | KAYA SCODLARO
MAZE RUNNER
SCORCH TRIALS
MON-THURS 3:45 | 6:35 | 9:35
FRI 3:45 | 6:35 | 9:35 | 12:05
SAT 2:15 | 4:45 | 6:35 | 9:15 | 11:45
SUN & HOL 1:00 | 3:45 | 6:35 | 9:15

SANAA LATHAN | MICHAEL EALY
THE PERFECT GUY
MON-THURS 4:35 | 6:55 | 9:15
FRI 4:35 | 6:55 | 9:15 | 11:35
SAT 2:15 | 4:35 | 6:55 | 9:15 | 11:35
SUN & HOL 2:15 | 4:35 | 6:55 | 9:15

DYLAN O'BRIEN | KAYA SCODLARO
MAZE RUNNER
SCORCH TRIALS
MON-THURS 5:30 | 8:10 | 10:35
FRI 5:30 | 8:10 | 10:35
SAT 2:30 | 5:30 | 8:10 | 10:35
SUN & HOL 2:30 | 5:30 | 8:10

OLIVIA DEJONGE | ED OXBOW
THE VISIT
MON-THURS 5:15 | 7:25 | 9:35
FRI 5:15 | 7:25 | 9:35 | 11:45
SAT 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35 | 11:45
SUN & HOL 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35

ADAM COOPER | BILL COLLAGE
THE TRANSPORTER REUNION
MON-THURS 4:45 | 7:05 | 9:30
FRI 4:45 | 7:05 | 9:30 | 11:30
SAT 2:15 | 4:45 | 7:05 | 9:30 | 11:30
SUN & HOL 2:15 | 4:45 | 7:05 | 9:30

RUPERT FRIEND | HANNAH WARE
HITMAN
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 5:00 | 7:20 | 9:40
FRI 5:00 | 7:20 | 9:40 | 12:00
SAT 2:40 | 5:00 | 7:20 | 9:40 | 12:00
SUN & HOL 2:40 | 5:00 | 7:20 | 9:40

O'SHEA JACKSON JR. | COREY HAWKINS
STRAIGHT OUTTA COMPTON
MON-THURS 5:50 | 8:50
FRI 5:50 | 8:50
SAT 2:50 | 5:50 | 8:50
SUN & HOL 2:50 | 5:50 | 8:50

MAMIE GUMMER | MERYL STREEP
RICKI & FLASH
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 4:25 | 6:45 | 9:05
FRI 4:25 | 6:45 | 9:05 | 11:25
SAT 2:05 | 4:25 | 6:45 | 9:05 | 11:25
SUN & HOL 2:05 | 4:25 | 6:45 | 9:05

STARTING SEPTEMBER 17 | EVEREST: 3D • BLACK MASS

Palm Beach Plaza | Aruba | 586-0074

Download our NEW APP
Available on the App Store and Google Play

Aruba, toen en nu...

De orkanen van 60 jaar geleden

door **Evert Bongers**

Op dit moment zitten wij midden in het orkaanseizoen, dat van begin juni tot eind november loopt. Orkanen ontstaan meestal op de Atlantische oceaan, voor de Afrikaanse kust, en trekken dan over het algemeen door het Caribisch gebied in de richting van het Amerikaanse vasteland. De benedenwindse eilanden, waaronder Aruba, hebben het geluk net buiten de 'hurricane belt' te liggen en orkanen laten de eilanden meestal links liggen. Dat was vroeger wel anders, orkanen (toen nog zonder naam) richtten een enorme ravage aan in 1605, 1784 en in 1877, toen een orkaan ten zuiden van de eilanden langstrok – een unicum – en grote verwoestingen aanrichtte op Curaçao. Aruba werd een jaar eerder al zwaar getroffen door een orkaan die de hele maïsogst wegspoelde en het eiland in nog diepere armoede dompelde. De goudwinning kwam twee jaar stil te liggen en er moest extra bewaking bij de open mijnen geplaatst worden. Twee orkanen trokken 60 jaar geleden langs de benedenwindse eilanden in opeenvolgende jaren: Hazel in 1954 en Janet in 1955. Zij waren gelukkig niet zo verwoestend als de orkanen van eeuwen geleden. Meer recentelijk waren er orkanen of tropische stormen die niet al te ver van de eilanden langstrokken en met hun 'staart' nog aardig wat overlast veroorzaakten:

Verwoeste weg bij Piedra Plat

Lenny in november 1999, Ivan in september 2004, Emily in juli 2005 en Felix in september 2007. Wij kregen te maken met overstromingen in laaggelegen wijken, overlopende rooien en dammen, een harde westelijke wind, hoge golven en dus flinke erosie aan het strand. Orkaan Hazel kwam op 6 oktober 1954 ten noorden van de eilanden langs als een orkaan van de eerste (laagste) categorie. Hij draaide daarna sterk naar het noorden en veroorzaakte een ramp op Haïti: daar vielen ruim 1000 doden. Het zou de orkaan worden die dat jaar de meeste schade en de meeste slachtoffers eiste tot in Canada toe. De naam Hazel is daarna niet meer op de jaarlijkse lijsten van orkaannamen voorgekomen. Op Aruba veroorzaakte Hazel voornamelijk overlast en schade door overvloedige re-

gen. *Amigoe* meldde dat 'het hemelwater bijna onafgebroken neerkwam'. De foto's spreken boekdelen: een deel van de brug over de rooi bij Parkietenbos werd weggeslagen. Gelukkig kon het verkeer toch over de hoofdweg dankzij de parallelweg die door de rooi loopt, een situatie die nog steeds bestaat.

Men at work, wegherstel bij de Hooiberg

Weggeslagen brug bij Parkietenbos, Hazel 1954

Ook tussen Sta Cruz en Piedra Plat werd de weg door het kolkende water weggespoeld. De rooien konden zo veel water niet verwerken. De orkaan bleek op Aruba voor 1,4 miljoen florin aan schade te hebben aangericht. Orkaan Janet kwam op 24 september 1955 op 150 kilometer ten noorden van de

eilanden langs als een tropische storm en werd een orkaan bij het voorbijtrekken van Aruba. Hij zette zijn weg voort richting Mexico waar hij als orkaan van de hoogste categorie (5) meer dan 1000 slachtoffers eiste en meer dan 60 miljoen dollar schade veroorzaakte. In 1955 was Janet de orkaan met de meeste doden en schade sinds het begin van de waarnemingen, in 1942. Ook de naam Janet is van de latere lijsten van orkaannamen geschrapt. Op Aruba was de overlast door wind en water weer

Overstromende rooi

behoorlijk, hoewel volgens de *Amigoe* uit die dagen de eilanden 'de dans waren ontsprongen'. De wateroverlast trof de daarom bekendstaande wijken als Madiki en Rancho. Een situatie die zich elk jaar bleef voordoen bij een storm of orkaan die in de nabijheid van het eiland langstrok. Een bijzondere bijkomstigheid van de ruwe zee tijdens het passeren van Janet was dat er een eilandje voor de Paardenbaai was ontstaan, passend 'Janet eiland' gedoopt. Het is in de loop der jaren ook weer op natuurlijke

wijze verdwenen. Sinds orkaan Felix in 2007 langskwam, hebben we geen bezoek meer gehad. Het is statistisch gezien hoog tijd dat het weer eens gebeurt (elke 6,5 jaar). Als het zover is, dan zijn Bureau Rampenbestrijding Aruba, het Arubaanse Rode Kruis en de mariniers goed voorbereid en is de nieuwe riolering van de laaggelegen wijken hopelijk in staat al het regenwater af te voeren. Een echte orkaan zoals ze er vroeger waren, kan zomaar weer eens langskomen...

"Nee, dan vroeger...", toen had je pas strenge winters!" is een geveugelde uitdrukking uit het moederland. Zou men die zegswijze op onze regio willen overzetten, dan kan het zoiets worden als: 'Nee, dan vroeger, toen had je pas echte orkanen!' Ons eiland heeft er zo'n 60 jaar geleden inderdaad een paar vlak langs gehad...

Finus Investment N.V. (in liquidatie) gevestigd op Aruba

Bij besluit van de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders van 7 september 2015 is goedgekeurd de ontbinding van de vennootschap per 31 juli 2015 onder benoeming van ATS Management N.V., gevestigd te Lloyd G. Smith Boulevard 62, tot de Vereffenaar.

ATS Management N.V.
De Vereffenaar

LOTTO

E LOTERIA DI ARUBA

- Resultado Diarazon 9 September 2015

12

20

21

23

29

1er Premio: No tin ganador Jackpot

2do Premio: No tin ganador Match 4

3er Premio: Tin 04 ganador Match 4

4do Premio: Tin 128 ganador Afil.12,00

Joker
15

Proximo sorteo
12 Sep 2015
Afl. 4,00 pa ticket
Afl. 170.000,00

1 Premio: 5 Bon	3 Premio: 4 Bon
2 Premio: 4 Bon + Joker	4 Premio: 3 Bon

Por yama 525-7555 pa haya e resultado.
Letter ganador pa ticket gratis:

M

FRESH

104.3

JE HOORT HET VERSCHIL

Met Huizinga Naar Huis

(Ma t/m Za: 4 - 7pm)
René Huizinga

Voor contact:

Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Sales: (297) 593 0705
Email: info@fresharuba.com

facebook.com/fresharuba

STROOM IS ONMISBAAR!

Om een permanente stroomvoorziening te garanderen is het noodzakelijk dat onze klanten hun rekening op tijd betalen.

De laatste betaaldag voor de rekening voor de maand juli 2015 is:

Maandag, 14 september 2015

Klanten die hun rekening niet voor deze datum betalen lopen het risico dat hun elektriciteit wordt afgesloten. Houdt er rekening mee dat betalingen via de bank pas na enkele dagen bij ons binnenkomen.

ELMAR rekent op uw steun opdat wij een continue en kwalitatieve stroomvoorziening kunnen blijven garanderen.

Voor meer informatie bel 523-7100 of stuur een e-mail naar customerservice@elmar.aw

MEGA DEAL

Go Further

Ford Fusion SE 2014

1.6L EcoBoost engine
6-speed Automatic transmission
18" Alloy wheels
Rear spoiler and fog lamps
Last Two in Stock

AWG
984 p.m.*
up to AWG
12,348.50 OFF*

Ford Ecosport 2015

1.5L Sigma TiVCT gasoline engine
Driver & front passenger airbags
4-wheel Anti-lock Brakes (ABS)
Electric power assisted steering (EPAS)

AWG
757 p.m.*
up to AWG
2,397.50 OFF*

Ford C-MAX Hybrid 2014

2.0L Atkinson Hybrid Electric Powertrain
Electronically Controlled Continuously Variable Transmission (eCVT)
17" Alloy Wheels
SYNC® with MyFord®

AWG
874 p.m.*
up to AWG
12,231.50 OFF*

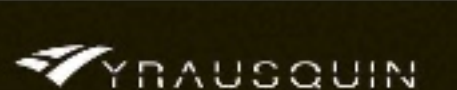

*Monthly payment is based on Mega World interest rate, financed for 6 years (Ecosport) or 7 years (Fusion and C-MAX), 100% financed. Special offer is valid while supplies last.

L.G. Smith Boulevard 112, Oranjestad, Aruba / Tel: (297) 521 4444
Fax: (297) 652 6661 / e-mail: info@yrausquin.com / www.yrausquin.com

PASSION FOR CARS

Den Cayente

Back to school

Ariën Rasmijn (1975) is freelance journalist. Naast zijn publicaties in Amigoe en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek in Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: info@dencayente.org.

Ik heb warme herinneringen aan Colegio Arubano. Die plek heeft een hele grote impact op mijn ontwikkeling als persoon gehad, ongetwijfeld net als op die van vele anderen. Voormalige klas- en schoolgenoten zie ik nog heel vaak in het wild en de omgang nu is niet heel anders dan toen. Er is gewoon iets dat voor altijd bindt. Colegio is een wereld op zich en we delen allemaal tot op zekere hoogte dezelfde herinneringen. Discussiëren, keten en vaak ook hard aanpoten tijdens de les, uitwaaien, pastechi's en domino tijdens de pauzes, schuilen in de airco van het Colarin-hok, naar Vrouwtje aan de overkant tijdens vrije lesuren, de ondraaglijkheid van wiskunde en economie tijdens de laatste lesuren in een te heet klaslokaal. Colegio maakten wat het is. Eén daarvan is Alfredo Capelo. Eén jaar kreeg ik les van hem. Het was ook het enige jaar waarin ik consistent voldoende haalde voor wiskunde. Capelo's verschijning, *nerdy*, ietwat slungelig en toch mateloos energiek en zelfverzekerd. De krullenbol, de wilde blik achter zijn bril en die donderende stem. Je kan niet om hem

met een leerling, misschien één of twee zwangere leerlingen, een vechtpartij zo af en toe. Met carnaval was Co-Co-Co-Co-Co-Coleeeegi-ooooo de vaste leverancier van Youth Queens en Reina's en straalde de school naar de buitenwacht toe het ideaal van mooi, slim en met een waanzinnig creatieve en luidruchtige achterban. In de vijf jaren dat ik er heb gezeten, waren er twee rectoren, Hoevertsz en Kolfin. Beiden dwongen moeiteloos respect af bij de leerlingen. Het waren echt andere tijden. Toch zijn er tot de dag van vandaag enkele constante factoren geweest die de tand des tijds doorston- den en Colegio maakten wat het is. Eén daarvan is Alfredo Capelo. Eén jaar kreeg ik les van hem. Het was ook het enige jaar waarin ik consistent voldoende haalde voor wiskunde. Capelo's verschijning, *nerdy*, ietwat slungelig en toch mateloos energiek en zelfverzekerd. De krullenbol, de wilde blik achter zijn bril en die donderende stem. Je kan niet om hem

heen. Hij was de trekker van zoveel initiatieven, van carnaval tot schoolreizen. Ik kan me eigenlijk geen andere docent voor de geest halen die zo gepassioneerd en prettig vergroeid lijkt met zijn vak en zijn school. Zie je Capelo lang na zijn vertrek morgen nog op straat, dan krijg je waarschijnlijk nog de neiging om te vragen of de CP dit keer moeilijk gaat worden. Die man is de vleesgeworden manifestatie van wat goed is aan Colegio Arubano. Betrokken, toegankelijk, kritisch en scherp. Liefde voor het vak en voor de school. Hij behandelt leerlingen als volwaardige, capabele personen en is geliefd gebleven onder alumni, ook vanwege kleine, maar niet onbelangrijke gestes zoals het scannen en posten van oude klassenfoto's op Facebook. Ik denk dat daarom de reacties van leerlingen en ex-leerlingen op zijn aangekondigde vertrek zo heftig zijn geweest. Dat Capelo eindelijk van zijn allang gehaalde pensioen gaat genieten, is hem meer dan gegund, maar hij

Slavin Virginia keert terug naar Arubaans gerecht

ORANJESTAD — De opstandige Arubaanse slavin Virginia Dementricia werd in 1860 veroordeeld tot veertien touwslagen wegens weglopen en on-eerbiedigheid. Ze komt opnieuw tot leven in het toneelstuk 'Wij verlangen onze vrijheid'. Het stuk wordt zaterdagavond en zondagmiddag opgevoerd in het gerechtshuis.

In deze theatrale rechtszaak eist de weggelopen slavin Virginia haar vrijheid op. De andere personages zijn ook geïnspireerd op historische figuren. Virginia's advocaat is de filosoof John Locke. Hij pleit voor Virginia's vrijlating, maar bezit zelf aandelen in de slavenhandel. Zijn opponent is dominee Jacobus Capitein. Hij eist Virginia namens haar eigenaar op als diens rechtmatig eigendom. Capitein is nog dubbel-

zinniger dan Locke. Hij was als jongen zelf slaaf in Afrika, maar nu verdedigt hij

slavernij met theologische argumenten. De rechtszaak neemt een rare wending als Capitein en Locke elkaar ervan beschuldigen heimelijk een oogje op Virginia te hebben. Komt Virginia vrij? Het publiek is de jury in deze tragikomische rechtszaak, die wordt gevoerd in de Sala di Corte te Oranjestad. Regie van het stuk is in handen van Albert Schoobaar. De acteurs zijn: Roy Colastica, Meliza Garmes, Marcel van Duijneveldt, Crisen Schorea en Cees Maris. De zang is voor rekening van Elia Ise- nia en de tekst is geschreven door Cees Maris. Zaterdagavond 12 september start de voorstelling om acht uur, op zondagmiddag 13 september speelt het stuk om vijf uur. Kaarten zijn 35 florin per stuk. Beide voorstellingen spelen zich af in de rechtszaal van het gerechtshuis aan de J.G. Emanstraat 51.

Weekendagenda

In deze weekendagenda staan activiteiten voor vrijdag tot en met zondag (en ook tijdens lange weekenden). Tips hier- voor zijn welkom, doorgeven kan tot uiterlijk woensdagmiddag via arubaredactie@amigoe.com.

Vrijdag 11 september

Wat : Yoga Sunset en mimosa
Waar : Mancebo Beach Resort
Wanneer : 18.00 - 19.30

Zaterdag 12 september

Wat : Body Board Competition
Waar : Daimari
Wanneer : 07.00

Wat : Awareness Day Taoist Tai Chi
Waar : Stadionweg 13
Wanneer : 09.00 - 12.00

Wat : Cross Country Kids & Youth Run
Waar : California Lighthouse
Wanneer : 16.00

Wat : Caribbean Wellness Day 6k
Waar : AZV - SVB
Wanneer : 17.30

Wat : 10 jaar Prana
Waar : Eagle Beach
Wanneer : 17.30

Wat : toneelstuk 'Wij verlangen onze vrijheid'
Waar : rechtbank, J.G. Emanstraat 51
Wanneer : 20.00

Zondag 13 september
Wat : Body Board Competition
Waar : Daimari
Wanneer : 07.00

Wat : Walk & Run 3/5k
Waar : Linear Park
Wanneer : 07.00

Wat : Road Run Race Championship
Waar : stadion Dakota
Wanneer : 17.30

Wat : toneelstuk 'Wij verlangen onze vrijheid'
Waar : rechtbank, J.G. Emanstraat 51
Wanneer : 17.00

COLUMN ZEE

Opruiming

Veel ergernissen in mijn hoofd. Die wil ik wel kwijt, die doe ik in de opruiming. Dat doe ik dan maar door ze met u te delen, misschien helpt dat. Vandaag eerst maar wat kleine ergernisjes, de grotere bewaar ik tot morgen. Een ergernis voor velen: parkeren in Oranjestad. Maandagochtend had ik een afspraak om 10 uur 's ochtends in Renaissance Marketplace. Daar is parkeren geen probleem, want zij hebben daar een eigen parkeerplaats. Dankzij de beslissing van de regering om betaald parkeren in te voeren, hebben ze het winkelcentrum en het hotel wel opgezaaid met twee extra security-krachten die nu de toegang tot hun parkeerplaats moeten controleren.

Die parkeerplaats heb ik niet kunnen bereiken, omdat er geoefend werd voor de opening van het parlementaire jaar. Alles zat vast en overal stonden rijen wachtende auto's. Waarom je zo iets doet voor een kleine ceremonie is voor mij een raadsel. Dan maar parkeren aan de rand van de stad en een eindje lopen. Dat viel tegen. Dankzij het betaald parkeren staan de straten daar vol met geparkeerde auto's, het werd een behoorlijk eind lopen. Niet zo leuk voor de bewoners, lijkt me, al die geparkeerde auto's. Voor mij was het een kleine ergernis, maar de winkels en terrassen in Marketplace waren

echt de dupe. Uitgestorven was het daar. Zou niemand over zoiets nagedacht hebben, dat een paar trommel- laars die oefenen voor het parlement betekent dat al die bedrijven een paar uur zonder inkomen zitten? Ik ben benieuwd hoe het verder gaat met het betaald parkeren. De gedachte erachter is wel aardig: zorg dat de mensen die in de binnenstad werken hun auto daar niet parkeren, dan kunnen mensen die er geld gaan uitgeven hun auto wel kwijt. Maar dan moet er wel genoeg ruimte zijn op redelijke afstand voor de binnenstadwerkers en dat lijkt niet het geval te zijn. Ik vrees dat de belangrijkste gedachte achter deze hele operatie toch geldklopperij is. Men had ook kunnen kiezen voor parkeerschijven in de auto's. Dat kost niets en je bereikt er hetzelfde mee. Iets anders: KLM en Insel Air zijn tevreden over hun samenwerking en willen die samenwerking uitbreiden. Ik ben daar niet zo tevreden over. Toen we twee maanden geleden naar Nederland vlo- gen, moest dat ook via Curaçao. We leverden tickets en bagage af bij Insel op ons vliegveld. Helaas, meldde de baliemedewerkster, kon de bagage niet doorgestuurd

worden naar Schiphol, want deze vlucht was niet in samenwerking met KLM. In Curaçao moesten we maar uitchecken, bagage opha- len, de douane door en vervolgens weer inchecken, de douane door, de controles door, etcetera. Het is niet anders, denk je dan. Toen we in het vliegtuig zaten, nam de piloot het woord: 'Welkom op deze vlucht, die we uitvoeren in samenwerking met KLM.' Op dat moment heb je er behoorlijk het smoor in. Insel en KLM, ga eerst maar aan de slag met verbetering van de huidige samenwerking.

En tot slot de ergernis rond het Nederlands voetbalelftal. De ergernis was al wat weggezaakt, maar de wedstrijd van het Arubaanse elftal bracht die weer tot leven. Aruba streed en ging onder. Jammer, maar niets mis mee. Wat een contrast met dat lamlendige, arrogante Nederlandse elftal. Verwende voetballende miljonairs die kansloos blijken tegen IJsland en Turkije. Dat is wel anders geweest. Ik sluit deze column dan ook maar af met een geleend grapje: 'IJsland? Daar vloog het Nederlandse team vroeger met tien man naar toe en ze spraken in het vliegtuig af wie de goals mocht maken.'

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Vaccinatiecampagne via scholen

ORANJESTAD — De jaarlijkse vaccinatiecampagne komt eraan. De afdeling Jeugdzorg van Directie Volksgezondheid verspreidt via scholen folders en brieven aan de ouders, die schriftelijk toestemming moeten geven voor de vaccinatie van hun zoon of dochter.

De overheid vaccineert kinderen tegen diverse besmettelijke ziektes. De vaccinaties hebben een preventieve werking. De afdeling Jeugdzorg wil hiermee elk kind indivi-

dueel beschermen door de weerstand te verhogen en stelt daarnaast daarnaast dat het in het algemeen belang is. Daarom proberen ze zo veel mogelijk kinderen via scholen te bereiken. Het Wit Gele Kruis vaccineert kinderen vanaf de geboorte en geeft de ouders een vaccinatieboekje als bewijs. Dat is een belangrijk document, want er kan door landen (buitenlandse reis) of onderwijsinstellingen naar worden gevraagd.

Wie krijgt wat
Het gaat om de volgende

vaccinaties. DKTP (difterie, kinkhoest, tetanus en polio), DTP (difterie, tetanus en polio), HepB (hepatitis B), BMR (bof, mazelen, rode hond) en HP. Deze laatste vaccinatie is vorig jaar geïntroduceerd, om meisjes tegen baarmoederhalskanker te beschermen. Kleuters worden ingeënt tegen DKTP/BMR, op de basisscholen krijgen klas 1 en klas 5 ook DKTP/BMR en dezelfde vaccinatie is voor kinderen van tien jaar die op bijzonder onderwijs zitten. Meisjes van klas 6 van

de basisschool krijgen de HPV-vaccinatie.

Toestemming
Ouders krijgen momenteel via de scholen een folder en brief met uitleg over de vaccinatiecampagne. Ze moeten schriftelijk toestemming geven om het kind te laten vaccineren. Als ze vragen hebben, kunnen ze de afdeling Jeugdzorg bellen.

Deze dienst zit in de Van Leeuwenhoekstraat 16 in Oranjestad, 522-4200 of 582-7112, jgz@aruba.gov.aw.

Afzwaaien en inkomen UA-studenten

ORANJESTAD — In totaal 200 studenten begonnen afgelopen week met hun studie aan de Universiteit van Aruba (UA). Terwijl de nieuwe studenten stonden te trappelen en meededen aan introductiedagen, studeerde Susette Maria Paesch af.

De Economische Faculteit van UA mag dit jaar een grote groep, 75 nieuwe studenten, verwelkomen. Hiervan zullen een aantal na het eerste jaar ook weer afvallen is de ervaring van de universiteit: of omdat zij hun studie aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid vervolgen of omdat ze alsnog in Nederland gaan studeren. Maar dit jaar geven verschillende studenten aan bewust voor hun studie aan deze universiteit te hebben gekozen. Het motief daarvoor is voornamelijk financieel. "De studie is geaccrediteerd, erkend en veel goedkoper dan in Nederland", aldus studenten. De faculteit Arts & Science (FAS) mag dit jaar meer studenten verwelkomen dan vorig jaar. Een grote groep, zo'n 50 studenten, schreef zich dit jaar in voor een studie wiskunde. Paesch zwaaide succesvol af van de Faculteit der Rechts-

Susette Maria Paesch met haar gezin en behaalde de diploma aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Aruba

geleerdheid van UA en 200 studenten staan klaar om aan hun studie te beginnen. Om goed voorbereid te kunnen beginnen en in te komen, deden ze mee aan de jaarlijkse introductiedagen. In drie dagen tijd werd er kennisgemaakt met de faculteit waarvoor de studenten zich ingeschreven hebben en natuurlijk met

elkaar. Dat gebeurde onder andere door te speeddaten, creatieve denkoefeningen, een intensieve vaardigheidstraining genaamd H.E.I.S.T. en om het lichaam en het brein nog meer te stimuleren, vond er op het strand een yoga-les plaats. 'Be the Game Changer' stond centraal tijdens de introductiedagen. En vooral

ook doorzettingsvermogen, want dat hebben studenten zeker nodig tijdens hun studie. Paesch laat zien dat je er dan ook komt. Zij wist haar afstudeerscriptie 'Aansprakelijkheid van werkgever bij bedrijfsongevallen' met verve te verdedigen en staat dan ook stralend met haar behaalde diploma en haar gezin op de foto.

Televisieprogramma's

Nederland

14:00	Journaal
14:30	Overspel
15:30	Hoe heurt het eigenlijk?
16:15	Alles voor je kind
17:05	Pauw
18:00	Journaal
18:20	Pauw
19:15	EenVandaag
19:50	Journaal
20:05	Journaal
20:30	Tekst-TV
23:55	Nederland in beweging

Vrijdag 11 september

0:10	Geheugentrainer
0:30	Journaal
0:35	Journaal
0:40	Journaal
0:45	Journaal
0:50	Journaal
1:00	Journaal
1:10	Goedemorgen Nederland
1:30	Journaal
1:40	Goedemorgen Nederland
2:00	Journaal
2:10	Goedemorgen Nederland
2:30	Journaal
2:40	Goedemorgen Nederland
3:00	Journaal
3:15	Nederland in beweging
3:30	Journaal
3:40	Geheugentrainer
4:00	Journaal
4:15	Tijd voor MAX & Hallo Nederland
5:00	Journaal
5:15	Tijd voor MAX & Hallo Nederland

5:40	Journaal
6:00	Journaal
6:15	Journaal
6:30	Journaal
6:40	Journaal
7:00	Journaal
7:20	Journaal
7:35	Journaal
8:00	Journaal
8:15	Journaal
8:30	Journaal
8:40	Journaal
9:00	Journaal
9:15	Hoe heurt het eigenlijk?
10:00	Studio sport
11:55	Politieke Partijen: PVV
12:00	Journaal
12:15	EenVandaag
12:45	Sportjournaal
13:00	De wereld draait door
14:00	Journaal
14:30	Flikken Maastricht
15:30	In de ban van de condor
16:20	Kanniewaarzijn
17:05	Pauw

Nederland

14:25	Sterren op het doek
15:10	Opium
16:00	Nieuwsuur
17:00	Close Up: Steve Schapiro - An eye on American icons
18:00	2Doc: Born in the USSR -

BVN

15:00:	NOS Journaal
15:05:	Sesamstraat
15:20:	Uki
15:25:	NOS Jeugdjournaal
15:30:	De Blacklist compilatie
16:15:	Blokken
16:40:	Thuis
17:10:	Dagelijkse kost
17:25:	EenVandaag
17:50:	NOS Sportjournaal
18:00:	VRT Journaal
18:45:	De Wereld Draait Door
19:35:	NOS Journaal
19:55:	Weerbericht Europa/Afrika
20:00:	In de Ban van de Condor
20:50:	Het sterkste netwerk
21:45:	Nieuwsuur
22:40:	Weerbericht Amerika/Caribiën
23:35:	Pauw
	Iedereen beroemd

Vrijdag 11 september

00:00:	VRT Journaal
00:30:	De Afspraak
01:20:	Krabbé zoekt Van Gogh
02:00:	Tijd voor MAX & Hallo Nederland

19:45	28 up
20:00	De nachtzoen
21:00	Nieuwsuur
21:55	Nieuwsuur
	Tekst-TV

Vrijdag 11 september

0:30	Omrop Fryslân
1:00	Journaal met gebarentolk
1:15	Journaal
1:30	Journaal met gebarentolk
1:40	Journaal
1:45	Journaal
2:00	Journaal met gebarentolk
2:15	Journaal
2:30	Journaal
2:35	Journaal
2:45	Jeugdjournaal met gebarentolk
3:00	Journaal met gebarentolk
3:15	Dit is de dag - Reportage
3:55	Zwarte zwanen
4:50	Sterren op het doek
5:30	De wereld draait door
6:25	Man bijt hond
6:57	Politieke Partijen: PVV
7:00	Journaal
7:25	Kunstuur
7:55	Schilderen met Gary Jenkins
8:25	Het innerlijk landschap
9:30	Dubbelspel
10:00	Journaal
10:10	Opium
11:00	Journaal
11:10	Geloof en een hoop liefde
11:40	Tijd voor Meldpunt! & Hallo Nederland
12:45	Man bijt hond
13:20	Galapagos
14:25	2 voor 12
15:05	Het koninkrijk
16:00	Nieuwsuur
17:00	Volgens Robert
17:30	The fall

Nederland

14:30	De rekenkamer
15:10	Studio PowNed
16:00	Teledoc: Voetbalmiljonair uit Oost
17:30	De wereld draait door
18:25	The tonight show
19:15	Studio PowNed
20:10	De rekenkamer
20:45	De wereld draait door
21:37	Tekst-TV

Vrijdag 11 september

0:30	Kabouter Plop
0:35	Bumba
0:38	Penelope
0:40	Nijntje & vriendjes
0:45	Sarah en eend
0:55	Sesamstraat
1:10	Calimero
1:20	Pieter Konijn
1:30	Masha en de beer
1:40	Peanuts
1:45	Shaun het schaap
1:55	Wickie de Viking
2:05	Mike de ridder
2:20	Igum Ogum
2:30	Dokter Hond
2:45	Jeugdjournaal

Prinsessia

3:05	Maya de bij
3:15	Kindertijd
3:40	Raad eens hoeveel ik van je hou
3:55	Sofia het prinsesje
4:20	Zoostraat 64
4:30	Pipi, Pupu & Rosemarie
4:35	Sesamstraat: 10 voor ...
4:50	Klumpies
4:55	Leuke verhaaltjes van Winnie de Poeh
5:00	Mickey Mouse clubhuis
5:25	Nijntje & vriendjes
5:30	Waybuloo
5:40	Minnie's strikken toons
5:45	Dierendokter Tom
5:55	De speelgoedokter
6:05	Igum Ogum
6:15	Babar en de belevenissen van Badou

6:30	Masha en de beer
6:35	Peanuts
6:45	Buurman en buurman
6:55	Ringel Singel 19
7:00	Q Pootle 5
7:10	Olivia
7:25	Kindertijd
7:50	Sesamstraat: 10 voor ...
8:00	Sesamstraat
8:15	Nellie & Cezar
8:20	Oilly, het kleine witte busje
8:25	Tip de muis
8:35	Timmy tijd
8:50	Angelina ballerina
9:00	Heidi
9:30	Beste vrienden quiz
9:50	Spangas
10:10	Peperbollen
10:45	De magische winkel
11:00	Frees wilde wereld
11:15	De buitendienst
11:35	Beste vrienden quiz
12:00	Het geheim van Eyck
12:23	Het klokhuis
12:45	Jeugdjournaal
12:55	Spangas
13:25	Lena en Cem
13:55	3 op reis
14:30	College tour
15:30	Sophie in de kreukels
16:05	Zwartboek

TeleCuraçao

16:00	Video Zoo
17:00	Youth Experience
18:00	Bonochi Kòrsou
19:00	TeleDeporte
19:30	Kòki riba Kòki
20:00	TeleNotisia
21:00	Wega di Number Kòrsou
21:10	Partispashon di Morto
21:15	Pagina Sosial
21:30	TBA
23:00	TeleNotisia (r)

ATV

00:30	late night with Seth Meyers
01:30	last call with Carson Daly
02:00	the Meredith Vieira Show (NBC)
03:00	Steve Harvey (NBC)
04:00	Early Today (NBC)
04:30	Today in NY
7:00	Today (NBC)
10:00	Today w/ Katie Lee & Hoda (NBC)
11:00	Access Hollywood (NBC)
12:00	Noticia Awenochi (repeat)
13:00	Time Out (repeat)
13:15	15on15 (repeat)
14:00	the Meredith Vieira Show (NBC)
15:00	Steve Harvey (NBC)
16:00	the Ellen DeGeneres Show (NBC)
17:00	News 4 New York (NBC)
18:30	Nightly News (NBC)
19:00	Time Out
19:15	15 on 15
19:30	Noticia Awenochi
20:30	Trend Alert
21:00	Dateline Thursday Night Mystery (NBC)
23:00	Noticia Mas Laat (ATV)
23:30	the Tonight Show with Jimmy Fallon (NBC)

Universiteit van Aruba eert de top-studenten van 2013/2014

In totaal zeven prijzen voor dieptescripties en zes uitblinkende studenten. Dat was wat de ceremonie 'Student Award Night' afgelopen week bracht op de Universiteit van Aruba (UA). Samen met de hulp van verschillende commerciële partners, organiseert de Universiteit van Aruba elk jaar deze honorering van uitblinkende studenten. Dit jaar werd het evenement in de aula van de Universiteit gehouden. Rector Glenn Thode opende de avond met een welkomstspeech.

Genomineerden voor de studentenprijs, Dahariana Evertsz en Carl Quant, waren de ceremoniemeesters en zij heetten dan ook de Onderwijsminister Michelle Hooiboer-Winklaar welkom. De minister richtte zich tot de studenten, de ondersteunende bedrijven van de ceremonie en het faculteitspersoneel. De UA kent vier faculteiten: de rechtenfaculteit (FDR), financieel-economische faculteit (FEF), faculteit voor toerisme management en gastheerschap (FHTMS) en de faculteit van de kunsten (FAS). Drie bachelorprogramma's zijn te volgen: sociaal werker en ontwikkeling, organisatie, overheid en management en wiskunde.

Er waren muzikale intermezzo's, maar de kern van de avond waren de minutenpresentaties van de winnende scriptieschrijvers. Onder één die eigenlijk in het afgelopen academisch jaar uitgereikt had moeten worden. Dit was echter niet mogelijk omdat de student, Emmeline Webb, haar proefschrift dag op de dag van uitreiking had. Zij heeft alsnog haar prijs in ontvangst genomen. De prijzen, certificaten en geldprijzen, werden uitgereikt door de sponsors uit het bedrijfsleven waaronder CATC en ENNIA.

De beste scripties voor het academisch jaar 2013/2014 zijn geschreven door: Ogienny Sahron van der Linden van FEF, Prociano Nurse van FHTMS, Micheline Bury van FDR, Vandanna Geerman van SW&D (FAS), Jill Matthew voor het wiskunde programma en Kimberley van Loon van het OGM programma. De prijzen voor de beste studenten gingen naar: Christopher Habibe van FEF, Carl Quant van FHTMS, Xavier Semileer van FDR, Keyla Rohas van SW&D, Kayleigh Pawironadi van faculteit wiskunde en Jonathan Henriquez van OGM. Deze studenten representeren niet alleen het beste van hun faculteiten, maar leggen ook menselijke interesse en leiderschapsvaardigheden aan de dag voor de UA als instituut met haar 700 studenten alsook voor de studentengemeenschap in het algemeen.

De andere genomineerden waren: Ogienny Sahron van der Linden, Dianmary Almary en Nina Terletskeya van FEF. Prociano Nurse van FHTMS. En: Jennifer Richardson, Micheline Bury en Sayenne Kelly van FDR. Dahariana Evertsz, Vandanna Geerman, Emmeline Webb en Tirzlyn Kolfin van FAS. Laura Morales, Gustave Lopez en Jill Matthew van faculteit wiskunde. Kimberley van Loon, Nurianna Helder en Ghislaine Nicolas van OGM.

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Linda Reijnders
Mirte de Rozario
Franciska Groen
Bobby Spier
Leanne van Spronsen
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Williams (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire
jbair@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

VRIJDAG 11 september 2015		VRIJDAGNACHT	
Gedeeltelijk bewolkt met sterke windvlagen vanuit het oosten tussen 30 en 50 km/u.		Gedeeltelijk bewolkt met windvlagen vanuit het oosten tussen 15 en 30 km/u.	
Zonsopgang 06:30	Zonsondergang 18:45	Maansopgang 05:07	Maansondergang 17:44
Max. Temp. 33°	Neerslag 20%	Min. Temp. 28°	Neerslag 10%
Wind 32 km/u-Oost	Luchtvochtigheid 69%	Wind 26 km/u-Oost	Luchtvochtigheid 82%
UV Index 11+ (Extrem)			

Dienstdoende huisartsen
Donderdag,
10 september 2015

Huisarts nachtdienst -
Oranjestad
Huisartsenpost Hopsitaal 527-4580
Dr. Cayama

Huisarts nachtdienst -
San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas 524-8833
Dr. Britt - Croes

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica Aloe
584-4606

Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica Oduber
582-1780

Aankomsttijden Cruiseschepen

Zaterdag 12 Sept'15

Freewinds
05.30 (Din.08) - 23.00

sudoku 9 sep

SOLUTION:	9	5	2	8	4	7	3	6	1
	8	1	6	5	9	3	2	4	7
	3	4	7	1	2	6	8	9	5
	5	8	1	6	7	4	9	3	2
	7	9	4	2	3	8	5	1	6
	6	2	3	9	5	1	7	8	4
	2	3	5	4	1	9	6	7	8
	1	6	9	7	8	2	4	5	3
	4	7	8	3	6	5	1	2	9

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-1720
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—

Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas—

Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —

4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Ferguson	583-0702
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
Ponton	583-5334
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuarius —

Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro	
Ecologico Aruba	562-4161
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

Horoscoop

CELEBRITIES BORN ON THIS DAY: Ryan Phillippe, 44; Colin Firth, 55; Amy Irving, 62; Joe Perry, 65. Happy Birthday: Learn from the experts. The knowledge you pick up will result in financial rewards. Use your skills along with the information you gather to formulate upgrades to the way you do your job

Inspectieonderzoek RvR:

Politieambtenaren niet getraind op toepassen geweld

WILLEMSTAD — De Raad voor de Rechtshandhaving (RvR, raad) heeft in oktober vorig jaar inspectieonderzoek gedaan naar de wijze waarop het gebruik van geweld door de politie op Curaçao is geregeld. Dat heeft de RvR in haar ‘Jaarplan 2014’ bepaald. De raad is inmiddels tot de conclusie gekomen dat de meeste geïnterviewde politieambtenaren niet als geoefend kunnen worden beschouwd. Dat blijkt uit het rapport hierover dat onlangs is gepubliceerd.

Centraal in dit onderzoek staan de activiteiten die vóór en ná de toepassing van geweld moeten worden ondernomen. Een belangrijke constatering van de RvR is dat het kennisniveau van politieambtenaren met betrekking tot geweldstoepassing vatbaar is voor verbetering. ‘Toepassing van Politiegeweld’ betreft het eerste onderzoek van de RvR over dit onderwerp. “De raad wenst de toepassing van politiegeweld inzichtelijk te maken, zodat mogelijke knelpunten kunnen worden geconstateerd en opgelost”, aldus voorzitter Glenn Camelia. Volgens de raad moet de parate kennis van de politieambtenaren met betrekking tot de normen vastgesteld in het Landsbesluit Ambtsinstructie politie, verbeterd worden. Conform artikel 10 is het gebruik van een geweldmiddel uitsluitend toegestaan aan een ambtenaar die in het gebruik van dat geweldmiddel is geoefend. Om geoefend te zijn moeten de agenten de cursus Integrale Beroepsvaardigheid (verder IBT) behalen. Voor deze cursus is een eindtermdocument door het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV) opgesteld. Echter, de geïnterviewde agenten beheersen de voorwaarden onvoldoende, voornamelijk voor het aanwenden van vuurwapengeweld, fysiek geweld, peperspray en de wapenstok. “Trainingen in het aanwenden van peperspray hebben nooit plaatsge-

vonden, doordat de vervaldatum van de voorraad reeds was verlopen ten tijde dat de trainingen konden worden gegeven. Het in de wet voorgeschreven nazorgmiddel voor gebruik na aanwending van geweld tegen een persoon is evenmin in voorraad.” Tevens werden in geringe mate verplichte proeven gehouden voor het hanteren van geweldmiddelen. Er is een maximum aantal deelnemers vastgesteld, terwijl in de praktijk feitelijk minder deelnemers aan de trainingen participeren. Deze proeven worden evenmin ten aanzien van geweldmiddelen afgenomen. Bovendien hanteren agenten geweldmiddelen, terwijl zij niet voldoende geïnstrueerd zijn. “Er zijn politieambtenaren die ruim vijf jaar geen deel hebben genomen aan een training om de geweldmiddelen die zij dragen te beheersen.” De RvR is derhalve van oordeel dat de agenten zich niet voortdurend bekwamen in hun plichten, bevoegdheden en alle andere zaken met betrekking tot hun taken zoals bepaald in artikel 6, eerste lid, van de Ambtsinstructie politie. Ook de leden van de gespecialiseerde eenheden Arrestatieteam en Mobiele Eenheid (AT en ME) zijn niet conform formeel vastgestelde eindtermen geoefend in de geweldmiddelen.

Afhandeling incidenten
Daarnaast concludeert de RvR, dat de afhandeling van geweldsincidenten niet con-

form de ambtsinstructie geschiedt. De melding van het geweld geschiedt over het algemeen niet conform de vastgestelde bepalingen, vanwege onvoldoende bekendheid van de procedures bij de medewerkers en de leidinggevenden. Het relevante document voor de melding van aangewend geweld is niet op eenvoudige wijze digitaal traceerbaar en er zijn geen hard-copy’s beschikbaar. Er wordt evenmin registratie bijgehouden van ingevulde meldingsformulieren. Daarnaast is er geen functionaris aangewezen die het invullen van het meldingsformulier coördineert en begeleidt.

BIZ onderbezet
Verder zijn er knelpunten in de strafrechtelijke afhandeling van geweldsincidenten. Het Bureau Interne Zaken (BIZ) is onderbezet en verricht niet alle onderzoeken. Het BIZ en de Landsrecherche Curaçao (LrC) verrichten geen projectmatige onderzoeken waarbij behandelingstermijnen zijn vastgesteld. Politieagenten menen dat zij onterecht worden behandeld als zij geweld hebben aangevend doordat zij meteen als verdachte worden aangemerkt. Er bestaat ook onduidelijkheid bij het BIZ over de gevallen waarin de LrC moet worden ingezet. Ook de wijze waarop de registratie van politiegeweld plaatsvindt, is voor verbetering vatbaar. Het disciplinaire traject wordt vertraagd doordat bepaalde straffen niet worden opgelegd wegens gebrek aan coördinatie tussen de verschillende afdelingen van het korps met als gevolg dat een redelijke termijn verstrijkt, waardoor disciplinaire vergrijpen soms onbestraft blijven. De klachtencommissie is niet meer functioneel. De Ombudsman

verwijst klachtenindieners naar het ministerie van Justitie, doordat de organisatie zich als tweedelijns klachteninstantie beschouwt. Er is geen onafhankelijke en onpartijdige instantie die onderzoeken van politiegeweld verricht.

Aanbevelingen
De RvR beveelt de minister van Justitie aan snel zorg te dragen voor de benoeming van de leden van de klachtencommissie. Ook moeten regels vastgesteld worden met betrekking tot het dragen, het onderhoud en het in een inbraakvrije ruimte bewaren van de wapens en munitie. Tevens moet de minister het mogelijk maken dat disciplinaire straffen zoals schriftelijke berisping, buitengewone dienst en geldboetes worden opgelegd. Zoals bekend is ter uitvoering van het Europese folterverdrag waaraan Curaçao gebonden is, een landsverordening namelijk ‘Uitvoeringslandsverordening folteringverdrag’, tot stand gebracht. Daarin is bepaald dat bij mishandeling door een ambtenaar of een anderszins ten dienste van de overheid werkzaam persoon tegen anderen, een gevangenisstraf van maximaal vijftien jaar of geldboete van ten hoogste 100.000 gulden kan worden opgelegd. Het politiekorps (KPC) dient op korte termijn de vervallen peperspraybussen uit circulatie nemen. Ook moet een proces vastgesteld worden voor de afhandeling van het meldingsformulier en dient bovendien op korte termijn zorg te dragen voor het aanwijzen van functionarissen die het invullen van dit formulier coördineren en begeleiden. Het KPC moet daarnaast voor een adequate termijnbewaking bij het

opleggen van disciplinaire straffen zorg dragen. Voorts moet het KPC zorgen voor de aanschaf van het wettelijke vastgestelde nazorgmiddel en nieuwe peperspraybussen. Verder moet het korps ook voor optimale en continue bijscholing van de agenten met betrekking tot het aanwenden van geweld zorgen, en voor het houden van proeven in het hanteren van de geweldmiddelen om de geoeendheid van de agenten te waarborgen. Daarnaast moet het korps zorgen voor de nodige personeelscapaciteit bij het BIZ en dat onderzoeken projectmatig worden uitgevoerd. Ook moeten duidelijke afspraken gemaakt worden met de Landsrecherche over hun inzetbaarheid met betrekking tot schietincidenten. De LrC dient tevens voor betere afstemming met het KPC zorgen. Daarnaast moet het korps voor adequate registratie van politiegeweld zorgen en de stand van zaken betreffende de toetsen van geweldbeheersing en de aanhoudings- en zelfverdedigingvaardigheden in jaarverslagen vaststellen. Tevens moet het korps samen met de politie school ORV eindtermen voor de leden van het AT en de ME vaststellen. Aan het OM beveelt de raad aan op korte termijn zorg te dragen voor intensiever overleg met het BIZ en voor het verlenen van toestemming voor het meeveren van vuurwapens, waarmee automatisch vuur kan worden afgegeven op grond van de Ambtsinstructie politie. Ook moet het OM duidelijke instructies geven voor de inzet van de Landsrecherche bij (schiet)incidenten, waarbij politiegeweld is toegepast dat zwaar lichamelijk letsel of de dood ten gevolge had.

Noveen voor goddelijk kindje Jezus

Vlnr: Suzet Antonisia, Elsa Semeleer en Myrna Bruynings.

De opbrengst van de collecte is naar de charismatische groep Lus di Mundu gegaan.

WILLEMSTAD — De noveen ter ere van het goddelijke kind Jezus begon 28 augustus en eindigde afgelopen zondag met een grote viering in de kerk van Koraal Specht. Tijdens de negen dagen van de noveen hebben volgelingen van ‘Jezus in zijn kindertijd’ elke dag een collecte gehouden om zo geld te kunnen doneren aan een goed doel. Er is een bedrag van bijna 1300 gulden opgehaald dat naar de charismatische groep ‘Lus di Mundu’ is gegaan.

De katholieke charismatische groep komt elke maandag bijeen in Hôfi Marconia. Groepsleider van de gebedsgroep is Viola Coffie. Zij heeft de donatie in ontvangst genomen. Verder is 150 gulden gegaan naar de kerk van Koraal Specht, omdat die haar locatie negen dagen beschikbaar heeft gesteld aan

de volgelingen van het ‘goddelijke kindje Jezus’. Shirley Martis-Treurniet heeft de donatie voor de kerk van Koraal Specht in ontvangst genomen. Vorig jaar is de volledige opbrengst van de collecte naar de kerk gegaan. Pastor Gregg ging de heilige mis tijdens de noveen voor. De kerk zat vol met kinderen. Alle kinderen kregen twee grote pakketten met lekkernijen en drinken. Ook kregen de aanwezigen een gebedsprent en een ‘gezegende’ kaars. Aan het hoofd van de noveen staat Myrna Bruynings met haar rechterhand Suzet Antonisia. Ieder jaar opnieuw is Elsa Semeleer verantwoordelijk voor het versieren van de buste van Divino Niño Hesus. Dit jaar nam een man tijdens de noveen het initiatief om ballonnen mee te nemen. Van de opgeblazen ballonnen maakte hij dierenfiguren voor de kinderen.

Tweede Kamer vraagt opnieuw:

‘Waarom kan RMR niet ingrijpen in Isla-problematiek?’

DEN HAAG — Waarom kan de Rijkswinsterraad (RMR) wel aanwijzingen geven als het gaat om deugdelijk bestuur of financiën en niet als het gaat om de Isla-problematiek? Die vraag kwam aan de orde tijdens de eerste vergadering van de Tweede Kamercommissie Koninkrijksrelaties na het zomerreces.

PvdA-Tweede Kamerlid Roelof van Laar herhaalde zijn verzoek om informatie over de rol die de Rijkswinsterraad kan spelen inzake de Isla. “De informatie die de Tweede Kamer over de Isla heeft, is inmiddels al weer achterhaald”, aldus Van Laar. “Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot luchtmetingen? Welke acties heeft de regering van Curaçao inmiddels genomen?” Van Laar kreeg de steun van de commissieleden van VVD, SP en D66. “Steun voor het verzoek. Ik had het zelf niet beter kunnen verwoorden”, zei D66-Tweede Kamerlid Wasila Hachchi.

In een toelichting op zijn verzoek, zei Van Laar na afloop van de vergadering dat het voor de Tweede Kamer nog altijd onduidelijk is, waarom de RMR niet kan ingrijpen.

“Er worden wel aanwijzingen gegeven voor financiën en voor goed bestuur. Als aangetoond kan worden dat de Curaçaose regering het probleem niet zelf oplost, dan zou de Rijkswinsterraad

Compliment voor Plasterk

SP'er Ronald van Raak complimenteerde de ministers Ronald Plasterk en Ard van der Steur vandaag met de vorderingen op het gebied van rechtshandhaving op Curaçao, Aruba en St. Maarten. De twee ministers gaven eerder deze week informatie over de stand van zaken. In aanloop naar het volgende Justitieel Vierpartijen Overleg in december worden nadere afspraken gemaakt over de

toch moeten kunnen ingrijpen”, zei hij. De PvdA'er benadrukte dat zijn fractie niet per se een voorkeur heeft voor een aanwijzing, maar wel een duidelijke uitleg eist waarom ingrijpen door de Rijkswinsterraad op dit punt wel of niet mogelijk is. In aanvulling hierop wil Van Laar ook een standpunt van de regering op de laatste metingen, waaronder de cijfers van de GGD Amsterdam.

versterking van de rechtshandhaving, maar Nederland zal zich sterk maken voor onderzoek naar transacties tussen politici en de onderwereld met speciale aandacht voor de gokwereld in beide landen.

Van Raak is blij dat de Nederlandse regering hiermee gevolg geeft aan de motie die hij samen met VVD-Tweede Kamerlid André Bosman indiende, maar gaf Plasterk ook met-

De antwoorden van de regering worden net als veel andere onderwerpen meegenomen bij het algemeen overleg over de begroting voor Koninkrijksrelaties.

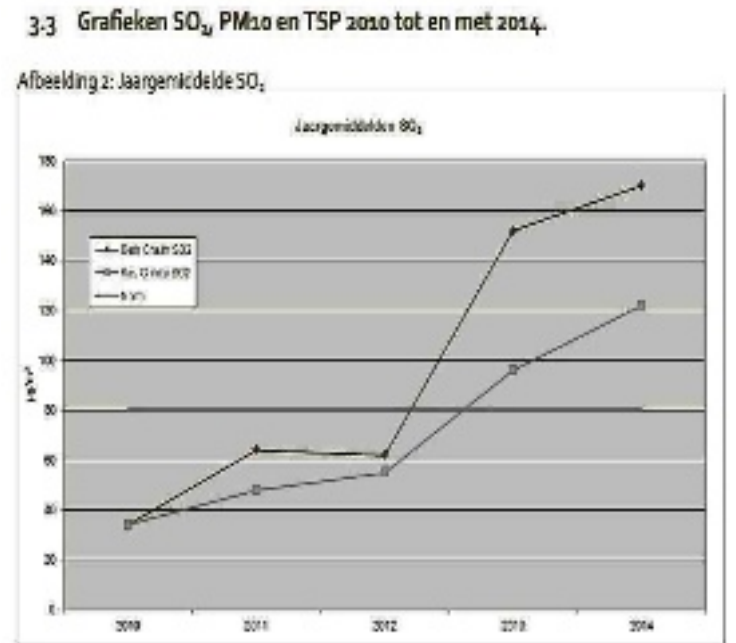
Die begroting wordt, samen met de begrotingen voor de andere ministeries, gepresenteerd tijdens Prinsjesdag aanstaande dinsdag. Het algemeen overleg staat gepland voor de week van 5 oktober.

een een opdracht. “Mijn complimenten aan de regering”, zei Van Raak. “Maar ik wil ook meteen het verzoek doen om de Tweede Kamer op de hoogte te houden van ontwikkelingen. Het gaat hier om een belangrijk onderzoek, waar grote belangen mee gemoeid zijn en dat wel eens zou kunnen worden tegenwerkt. Dus als er sprake is van tegenwerking of vertraging dan wil ik dat weten.”

Rapport GGD Amsterdam over 2014: Uitstoot blijft stijgen

WILLEMSTAD — “De gemeten zwaveldioxide (SO2)-concentraties op meetstation Beth Chaim overschreden in 2014 de eisen, zowel voor het daggemiddelde - hoger dan 365 microgram per kubieke meter, wat vijf maal is voorgekomen - als voor het jaargemiddelde”, aldus GGD Amsterdam in het rapport ‘Meetresultaten Luchtkwaliteit Curaçao 2014’, gedateerd 26 augustus jongstleden.

Het rapport, dat in opdracht van het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) werd opgemaakt, is door Smoc op haar website publiek gemaakt. De Stichting Schoon Milieu Op Curaçao (Smoc), reageert als volgt op het rapport van GGD Amsterdam: “Elke maand blikt Smoc trouw terug op de meetresultaten voor SO2 en fijnstof. Smoc doet dit al jaren bij afwezigheid van de overheid die de Islaraffinaderij wenst te handhaven en omdat Smoc over diens overlast het publiek actief wenst te informeren.” De milieustichting legt uit dat zij maandelijks ‘keurig melding maakt’ van het feit dat zij zich baseert op ‘voorlopige’ meetresultaten. “Nu is dat anders, de data van GGD Amsterdam betreffen de gevalideerde meetresultaten voor de jaargemiddelden van (onder andere, red.) zwaveldioxide.” GGD Amsterdam stelt dat het rapport de meetresultaten over het jaar 2014 van de buitenluchtmetingen beschrijft, naar de concentraties TSP, PM10 (beide fijnstof), SO2 en zwavelwaterstof (H2S), gemeten bij de twee meetstations. De meetlocaties zijn gelegen in de wijk Marchena (Kas Chikitu) en ten westen van het industriegebied Schotegat (Beth Chaim). “Beide

3.1 Jaargemiddelde meetresultaten meetstation 800 Beth Chaim

Tabel 2: Gemeten jaargemiddelde concentraties 800 Beth Chaim in µg/m³.

Stof	Eenheid	Norm	2010	2011	2012	2013	2014
SO ₂	Gem.[jaar]	80	34	64	62	152	170
SO ₂	Max.[dag]	-	174	306	427	402	421
SO ₂	Aantal daggem.>365	1	0	0	2	1	5
TSP	Gem.[jaar]	75	42	46	46	49	56
TSP	Max.[dag]	150					

meetstations liggen buiten de directe invloedssfeer van het verkeer”, aldus GGD Amsterdam.

Resumerend wordt over de meetresultaten in het rapport gesteld: “De metingen over 2014 bij de meetstations Beth Chaim en Kas Chikitu zijn in technische zin goed verlopen. Dat wil zeggen volledig in overeenstemming met de scope en de achterliggende eisen zoals gesteld in de normvoorschriften en wetgeving

(voor bijvoorbeeld de datavastlegging). De SO2-concentratie op meetstation Kas Chikitu voldoet wel aan de daggemiddelde-eis maar niet aan de jaargemiddelde-eis. De ‘Total Suspended Particulate’ (TSP, fijnstof) concentratie op meetstation Beth Chaim voldoet wel aan de eisen. De SO2- en TSP-concentraties zijn in 2014 gestegen ten opzicht van 2013. De PM10 concentratie op meetstation Kas Chikitu is gedaald”.

Curaçaoënaar verdachte in schietpartij Den Haag

DEN HAAG — De politie van Den Haag is op zoek naar de 34-jarige Robertico ‘Tico’ Inesia. De Curaçaoënaar wordt ervan verdacht in de nacht van 10 op 11 juli een 31-jarige inwoner van Den Haag te hebben doodgeschoten.

“De vermoedelijke schutter is een man die sinds 11 juli lijkt te zijn ondergedoken. Vanwege de ernst van de zaak is nu besloten om zijn naam en foto naar buiten te brengen”, aldus een woordvoerder van de politie Den Haag deze week in het televisieprogramma *Opsporing Verzocht*. “De verdachte is afkomstig uit Curaçao en heeft daar nog steeds contacten, dus we roepen ook mensen op Curaçao op om naar hem uit te kijken.”

Bij de schietpartij vielen twee slachtoffers, waarvan er een naar het ziekenhuis werd gebracht. De 31-jarige Hagenaar werd ter plekke gereanimeerd maar overleed enige tijd later. Het andere slachtoffer werd naar het ziekenhuis gebracht en overleefde de schietpartij. De politie geeft geen details over de identiteit van het slachtoffer, maar volgens verschillende media ging het om Jersley Cijntje, ook afkomstig uit

Curaçao. Tico Inesia is 1,82 meter lang en heeft een opvallende tatoeage die zijn hele rechterarm bedekt. De politie waarschuwt mensen om hem niet rechtstreeks te benaderen als ze hem zien,

aangezien hij vuurwapengevaarlijk is. Voor inwoners van Curaçao is het verkorte telefoonnummer 917 beschikbaar om tips aan de politie door te geven of 108 voor anonieme tips.

Kinderbijslag in Caribisch Nederland nu ook voor lage inkomens

WILLEMSTAD — Als de Staten-Generaal instemmen, krijgen ouders met kinderen tot achttien jaar op Bonaire, St. Eustatius en Saba vanaf volgend jaar kinderbijslag. Daar profiteren vooral gezinnen met lage inkomens van. “Zo wil ik bijdragen aan het bestrijden van armoede in Caribisch Nederland”, zegt staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die het wetsvoorstel vandaag ter behandeling naar de Tweede Kamer stuurt.

Op dit moment kunnen ouders op de drie eilanden nog een fiscale tegemoetkoming voor kinderen krijgen. Mensen met lage inkomens profiteren hier niet of weinig van. Zij betalen geen of weinig belasting en kunnen dus ook nauwelijks korting op die belasting krijgen. Om deze verzilveringsproblematiek tegen te gaan, vangt de kinderbijslag vanaf

januari deze fiscale regeling. Daardoor krijgen de ouders van alle 5000 kinderen op Bonaire, St. Eustatius en Saba kinderbijslag, nu profiteren de ouders van 2000 kinderen van de kinderkorting.

Uitgangspunt is dat niemand erop achteruit gaat. De kinderbijslag wordt dan ook net zo hoog als de aftrek

Staatssecretaris Jetta Klijnsma hoopt dat kinderbijslag bijdraagt aan de armoedebestrijding in Caribisch Nederland.

nu is in het meest gunstige geval. Dat bedrag ligt op 38

dollar per kind per maand. De huidige kinderkorting

geldt per gezin voor maximaal twee kinderen, de nieuwe kinderbijslag is bedoeld voor alle kinderen.

Het maandelijks bedrag kan nog worden aangepast. Als blijkt dat de belastingen premieheffing zodanig verandert dat ouders er ten opzichte van het oude systeem toch op achteruit zouden gaan, dan gaat het maandelijks bedrag omhoog. Ook zal het bedrag in de toekomst worden geïndexeerd. De Tweede en Eerste Kamer moeten zich nog uitspreken over het wetsvoorstel. De beoogde ingangsdatum van de nieuwe maatregel is 1 januari 2016.

Stroomuitval door onweer

KRALENDIJK — Het onweer van afgelopen dinsdag veroorzaakte op Bonaire een korte stroomuitval.

Kort na drie uur ‘s middags raakte een onderdeel in het hoogspanningsnet defect door blikseminslag. Hierdoor is het beveiligingssysteem van het Water- en Energiebedrijf Bonaire in werking

getreden en werden automatisch een aantal wijken uitgeschakeld om vergaande problemen te voorkomen.

Als gevolg hiervan zaten de wijken Nort'i Salina, Nawati, Antriol Pabou, Antriol Pariba en een deel van Playa Pabou (gedeeltelijk) en omgeving tijdelijk zonder stroom. De storing was een uur later opgelost.

Man pleegt zelfmoord

KRALENDIJK — Op woensdag 9 september kreeg de politie omstreeks 18.00 uur melding binnen dat er een man zelfmoord had gepleegd.

Het betrof een man met de Amerikaanse nationaliteit, met initialen J.C.L., geboren in de Verenigde Staten op

23 februari 1943. De overledene zou een boodschap aan bekenden gestuurd hebben om hen te informeren dat hij een einde aan zijn leven zou maken. De bekenden gingen meteen naar hem op zoek. Het levenloze lichaam werd bij een duiklocatie aange troffen.

Zeilers trainen voor wereldkampioenschappen

Foto: BSSA

Zeilers bij de oostkust in training voor wereldkampioenschappen

KRALENDIJK — Van 8 tot en met 18 oktober worden in Peru de wereldkampioenschappen Sunfish zeilen gehouden, de ‘Worlds’. Bonaire doet mee bij de volwassenen en de jeugd. De zeilers zijn momenteel in training.

Komende zaterdag 12 september zeilt het Sunfish team van het Kas di Regatta langs de Willemstoren naar Jibe City en weer terug. De tocht, die voor een deel langs de wilde oostkust voert, zal alles bij elkaar zo’n zeven

uur duren. Wie de zeilers in actie wil zien kan langs de route gaan staan. Rond 09.15 uur zullen de bootjes langskomen bij Pink Beach, driekwartier later bij de slavenhuiskes, om 11.15 uur bij Lac Cai

en om 11.30 bij Jibe City. Daar vertrekken de zeilers weer 13.30 uur, om rond half 5 weer te arriveren bij het Kas di Regatta aan de boulevard. De wereldkampioenschappen Sunfish zeilen, de Worlds, worden in oktober gehouden in de baai van Paracas in Peru. Bij de jongeren zullen Nils van Eldik en Brayan Thodé voor Bo-

naire uitkomen. Bij de volwassenen zijn dat Ton Nuyten, George ‘Kabes’ Soliano, Yellowman, Sipke Stapert en ook Brayan Thodé doet mee bij de volwassenen. De Worlds vallen grotendeels samen met de Bonaire Regatta. Een groot aantal sponsors heeft deelname aan de wereldkampioenschappen Sunfish mogelijk gemaakt.

Buncamper-zaak concentreert zich op huiszoekingsfout

PHILIPSBURG — De strafzaak tegen de voormalige Sintmaartense minister Maria Buncamper-Molanus (47), haar man Claudius Buncamper (52) en enkele andere verdachten werd gisteren voortgezet, met de focus op een fout in de behandeling van de zaak en wat dit voor het vervolg ervan betekent. Een voorlopige uitspraak met betrekking tot het standpunt van de advocaten wordt woensdag 16 september verwacht.

De aanklacht houdt onder andere in: fraude, vervalsing van documenten en lidmaatschap van een criminele organisatie, in verband met een transactie met betrekking tot een stuk grond dat tegen erfpacht was verkregen. De Buncampers werden er in juni tevens van beschuldigd dat ze van oktober 2011 tot mei 2015 een fictieve financiële constructie hadden gecreëerd om het juridisch eigendom te verbergen van 245 aandelen van het bedrijf Central Mix Concrete NV, met een totale waarde van 1.387.500 dollar.

Naar verwachting komt er op 16 september een voorlopige beslissing naar aanleiding van wat door de verschillende advocaten naar voren is gebracht, namelijk dat er een vormfout is gemaakt toen zaaksofficier Gonda van der Wulp tijdens een huiszoeking foto’s nam van getuigenverklaringen die ze aantrof op het bureau van de oud-minister. De verdediging

wilde deze verklaringen gebruiken tijdens het proces. Daarmee zou er inbreuk gemaakt zijn op de rechtmatige uitvoering van het onderzoek en op de privacy van de verdachten.

Officier van justitie Van der Wulp werd van de zaak gehaald en vervangen door Dounia Benammar. Zij verklaarde dat de documenten niet zijn toegevoegd aan het dossier en niet zijn bestudeerd, zodra duidelijk was dat het om vertrouwelijke zaken ging. Zij stelt dan ook het onwaarschijnlijk te vinden dat het OM voordeel heeft gehad van deze vormfout en dat de verdachten er geen nadeel van hebben ondervonden, zoals de verdediging het doet lijken.

Uiteindelijk draait het om de vraag hoeveel waarde gehecht moet worden aan de vormfout van de officier van justitie bij de huiszoeking, waarbij zij de leiding had in verband met de afwezigheid van de rechter-commissaris.

Benammar concludeerde dat de rechter de zaak van het OM tegen de Buncampers alleen niet-ontvankelijk zou moeten verklaren voor wat betreft de tweede aanklacht met betrekking tot witwassen, omdat de huiszoeking geen verband had met de eerste aanklacht. Advocaat van de verdachten Jairo Bloem vindt dat de twee aanklachten niet apart van elkaar moeten worden gezien en heeft veel kritiek op het handelen van het OM en vindt dat de zaak nu snel moet worden afgesloten.

WILLEMSTAD — Op tal van plekken op het eiland ontbreekt er belijning op het wegdek. Volgens enkele bezorgde burgers is dit onder meer het geval bij de oversteek op de Schottegatweg Noord ter hoogte van Colegio Alejandro Paula (KAP) en op de Kaya Ma Pieterella in Boca Samí.

Gewezen wordt op het feit dat kinderen dagelijks door hun ouders aan de Goiscotzijde – vanwege de mogelijkheid om kortstondig te parkeren – worden afgezet. Volgens zijn zij genoodzaakt om een oversteek te maken naar KAP zonder zebrapad, dat geheel van het wegdek afgesloten is. Verder is de verkeerssnelheid op deze weg doorgaans hoog en er ontbreekt bordaanduiding van overstekende kinderen. Ook werknemers en bezoekers van de groothandel spreken hierover hun zorgen uit.

Zoals bekend dient de Kaya Ma Pieterella als hoofdweg binnen Boca Samí. Tot grote vreugde van de bewoners is dit wegdek vorig jaar geheel vernieuwd maar is er na ongeveer een halfjaar

nog steeds geen wegmarkering. Gewezen wordt op het feit dat deze lange weg ook vele slingers en bochten kent en dat voornamelijk in de avonduren er sprake is van een onveilige situatie.

Reactie minister

Na de tips van deze burgers zijn bijgaande foto’s gisteren aan de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP), Suzy Camelia-Römer (PNP), voorgelegd die als volgt reageerde: “Ik heb deze foto’s naar de uitvoeringsorganisatie Openbare Werken (OW) doorgestuurd en wacht nu op terugkoppeling met betrekking tot deze specifieke situaties. In algemene zin dient wegmarkering voor de verhoging van de verkeersveiligheid. Overigens ervaar ik zelf als weg-

De Kaya Ma Pieterella levert voor de automobilist in de avonduren een uitdaging op, aangezien er geen belijning is.

gebruiker indien er ergens belijning ontbreekt, dat als een onveilige verkeerssituatie. Daar is zeker aandacht voor.” OW voert om de twee jaar inspecties uit naar on-

der andere de staat van de belijning op wegen. Daarbij is gebleken dat er vaak ook sprake is van ‘naar verhouding snelle slijtage’ van deze markeringen. “Dit mede van-

wege de harde klimaatomstandigheden zoals de felle zon. Gekeken wordt nu naar een verfschik die mogelijk geschikt is voor de lokale omstandigheden.”

Foto's: Eisel Simbo

50.000e verdachte gevonden via DNA-databank

Foto: Shutterstock

DNA is feitelijk de unieke 'bouwtekening' van het menselijk lichaam en bevat alle erfelijke bepalingen. Het werd in 1869 ontdekt door de Zwitser Johann Friedrich Miescher (1844-1895).

DEN HAAG — Sinds de start van de DNA-databank in Nederland in 1997 is hiermee voor de 50.000e keer een verdachte geïdentificeerd. Dat meldt het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) dat de databank beheert.

Door een ruimere DNA-wetgeving in de loop der jaren zijn steeds meer personen in de DNA-databank opgenomen. Hierdoor neemt de frequentie toe waarmee de databank matches vindt. "Op dit moment matchen wekelijks de DNA-profielen

van meer dan honderd sporen en personen met elkaar", laat het NFI weten. De matches in de DNA-databank hebben ook geleid tot doorbraken in oude vastgelopen zaken. Bekende voorbeelden hiervan zijn de oplossing van de Puttense Moordzaak, de moord op Andrea Luten en het achterhalen van de vermoedelijke Utrechtse serieverkrachter. Nederland vergelijkt de eigen DNA-profielen voor strafzaken ook met profielen uit 21 andere Europese databanken. Dat heeft tot ruim 3500 internationale matches

geleid. Volgens het NFI komt het regelmatig voor dat het DNA-profiel van iemand in meerdere Europese DNA-databanken blijkt te zitten.

Parijs In het beroemde hoofdkwartier van de Parijse politie aan de Quai des Orfèvres wordt vanaf vandaag DNA afgenomen van 120 politieagenten en andere medewerkers van de politie. De operatie die in totaal drie ochtenden in beslag zal nemen, wordt uitgevoerd in het onderzoek naar de verkrachting van een Canadese toeriste in april 2014,

meldten Franse media. De politievakbond heeft op de radio geklaagd dat deze actie volstrekt buitensporig is, maar de betrokken onderzoeksrechters zien dat anders. Er is sperma en DNA op het slachtoffer gevonden. De vrouw, een dochter van een politieman, heeft verklaard in een café vlakbij het politiebureau laat op de avond te zijn benaderd door vier agenten die haar later in het beroemde hoofdbureau rondleidden. De Canadese stelt dat ze tijdens deze rondleiding is verkracht door een agent.

Van veel geklik tot die ene iconische foto

AMSTERDAM — Een arrogant kijkende Che Guevara met een dikke sigaar in zijn mond (1963) of een lama in een auto op Times Square in New York (1957): het zijn foto's die wereldberoemd zijn geworden en talloze keren zijn gepubliceerd. Fotografiemuseum Foam in Amsterdam laat vanaf morgen zien hoe dit soort bekende beelden is ontstaan.

Het museum belicht daarvoor de werkwijze van beroemde journalistieke fotografen, in de periode voordat digitale fotografie haar intrede deed. Fotografen maakten eerst 'contactvellen' met de geschoten beelden, en kozen daarna 'die ene iconische foto'.

De tentoonstelling bevat zestig contactvellen en de

uiteindelijk gekozen foto's die fotografen van het beroemde agentschap Magnum maakten van markante historische gebeurtenissen, van de Tweede Wereldoorlog en de Praagse Lente tot de Balkanoorlog en het conflict in het Midden-Oosten. Door de contactvellen zien bezoekers welke andere foto's er waren genomen buiten dat ene iconische beeld, van foutjes en

mislukkingen tot toevalstreffers. De Britse fotograaf Peter Marlow maakte vijftig foto's van de voormalige Britse premier Margaret Thatcher, toen ze in 1981 sprak op een congres van de Conservatieve Partij. Hij selecteerde een foto van een licht omhoog en beetje streng kijkende Thatcher, die ook als de 'Iron Lady' bekendstond. Die ene beslissende opname werd talloze keren gepubliceerd in kranten en tijdschriften. De Fransman Marc Riboud maakte in 1953 een bekende foto van een schilder die op grote hoogte balancerend de Eiffeltoren aan het schildere

ren was. Met zijn ene hand houdt de man de kwast vast, met zijn andere hand een deel van de stalen constructie. Een toevalstreffer, zo blijkt, want Riboud stond zelf op een wenteltrap en had amper ruimte om te fotograferen.

Foam ziet de tentoonstelling 'als een eerbetoon aan de analoge techniek'. Door de digitalisering is het maken van contactvellen volledig overbodig geworden. Het zijn intussen relikwieën.

Weer onafhankelijkheidskoorts in Catalonië

BARCELONA — Partijen in Catalonië die zich willen afscheiden van Spanje hebben genoeg aanhang gekregen voor een meerderheid in het Catalaanse parlement. Dat blijkt uit een vandaag gepubliceerde opiniepeiling. Er zijn op 27 september regionale verkiezingen in de Spaanse regio.

De peiling komt vlak voor de feestdag van de Catalanen, morgen. Op die dag, La Diada genoemd, gaan veel nationalistische Catalanen de straat op. De separatistische partijen-coalitie Junts pel Sí (Samen voor 'ja') krijgt in de peiling

38 procent van de stemmen. De linkse separatisten van de CUP (Kandidatuur Volkseenheid) krijgt steun van bijna 6 procent van de ondervraagden. Dit zou in het Catalaanse parlement van 135 zetels een meerderheid kunnen opleveren met 60 of 61 zetels

voor de Junts en acht zetels voor de CUP. Het Catalaans separatisme is de afgelopen jaren opgeblaaid onder aanvoering van de politicus Artur Mas. Hij heeft vooral sinds 2007 het nationalisme centraal geplaatst in de politieke wedijver, mede om de aandacht af te leiden van economische crisis. Hij is in 2010 regeringsleider geworden. Zijn partij, de Democratische Samenkomst van Catalonië (CDC) maakt deel uit van Junts.

de grens in te zetten. Die rijden tussen Boedapest en Hegyeshalom, een dorp aan de grens met Oostenrijk. Gisteren stopte de Deense politie het treinverkeer uit Duitsland omdat er zo veel vluchtelingen in die treinen zaten. De migranten willen niet naar Denemarken, maar naar Zweden waar de kans op een permanente verblijfs-status erg groot is. Vandaag is het treinverkeer tussen Denemarken en Duitsland weer genormaliseerd.

mensen. Het verkeer wordt op zijn minst tot morgenochtend stilgelegd, meldde de ÖBB. De Hongaarse collega's van de ÖBB hebben aangekondigd dan maar extra treinen naar

Treinverkeer Hongarije-Oostenrijk stilgelegd

WENEN/BOEDAPEST — De Oostenrijkse spoorwegen hebben vandaag tijdelijk het treinverkeer van en naar Hongarije stilgelegd omdat de treinen 'massaal overbelast' zijn door de vluchtelingenstroom uit Hongarije. De website van de Oostenrijkse NS, de ÖBB, meldt dat er helemaal geen treinverkeer tussen Wenen en Boedapest mogelijk is, ook niet in stoptreinen. Voor reizigers tussen Wenen en de grensstreek worden daarom bussen ingezet.

Op het station in Wenen wordt een noodopvang geregeld voor mensen die onderweg naar Hongarije waren. Daar is volgens de ÖBB plaats voor circa zeshonderd

Alzheimer misschien besmettelijk

LONDEN — De ziekte van Alzheimer is misschien besmettelijk. Tot nu toe gingen wetenschappers er van uit dat de aandoening, waarbij de hersenen worden aangetast en de patiënt dementeert, een kwestie van ouderdom was, misschien ook beïnvloed door de genen. Er bestaan echter aanwijzingen dat Alzheimer kan worden doorgegeven, bijvoorbeeld bij bloedtransfusies en besmette medische apparatuur.

Dat staat in een studie die is gepubliceerd in het gerenommeerde Britse wetenschappelijk tijdschrift *Nature*. De ontdekking werd gedaan tijdens onderzoek van de hersenen van acht mensen die waren gestorven aan de zeldzame en dodelijke ziekte van Creutzfeldt-Jakob. Centrale rol speelt een groeihormoon dat men-

sen kregen toegediend. Dat hormoon zou het risico op het krijgen van Alzheimer vergroten. Er is bestaats overigens nog geen aanwijzing dat de dementieziekte direct overdraagbaar is. Van Creutzfeldt-Jakob staat wel vast dat het overdraagbaar is. Het bewuste groeihormoon is in de jaren 1958-1985 wereldwijd aan onge-

veer 30.000 mensen toegediend. Uit onderzoek bleek later dat hierdoor anno 2012 in totaal 226 gevallen tot Creutzfeldt-Jakob waren te herleiden. Er komen nog steeds nieuwe gevallen bij omdat de ziekte een lange incubatietijd kent. De betrokken wetenschappelijk onderzoekers denken dat zich bij Alzheimer, evenals bij Creutzfeldt-Jakob, eiwitten in de hersenen ophopen die vervolgens tot afwijkingen en daarmee tot dementie leiden. De neurowetenschappers zeggen in *Nature* dat zij op zoek zijn naar het laatste bewijs hiervoor.

Nieuwe mensachtige ontdekt: homo naledi

JOHANNESBURG — De volwassen man was 1,50 meter lang, woog 45 kilo en zijn schouders hadden meer weg van een mensaap. Onderzoekers hebben deze nieuwe mensachtige soort ontdekt en homo naledi (ster) gedoopt, naar de vindplaats, een grot in Zuid-Afrika. De eerste vondsten van resten werden al in 2013 gedaan. Volgens onderzoeker John Hawks van de University of Wisconsin oogt de 'sterrenmens' als een van de primitiefste mensachtigen die ooit zijn gevonden.

De naledi had een klein brein ter grootte van een sinaasappel, de helft van de moderne mens. Hij had aapachtige kromme vingers, maar voeten die nauwelijks te onderscheiden zijn van de onze, de homo sapiens. In de Rising-Stargrot, 50 kilometer ten noordwesten van Johannesburg, vond onderzoeker Lee Berger van National Geographic de fossiele resten van totaal vijftien homo naledi. Het gaat om 1550 botresten van zowel jonge kinderen als oudere volwassenen. De wetenschappers vermoeden dat de mensachtige daar ooit als afscheidsritueel is neergelegd. Ondanks de primitieve aard hoort de naledi zeker in het geslacht van de mens thuis.

De onderzoekers hebben moeite de datering van de nieuwe mensensoort te bepalen. Dat maakt het lastig de naledi nu al een plek in de menselijke stamboom

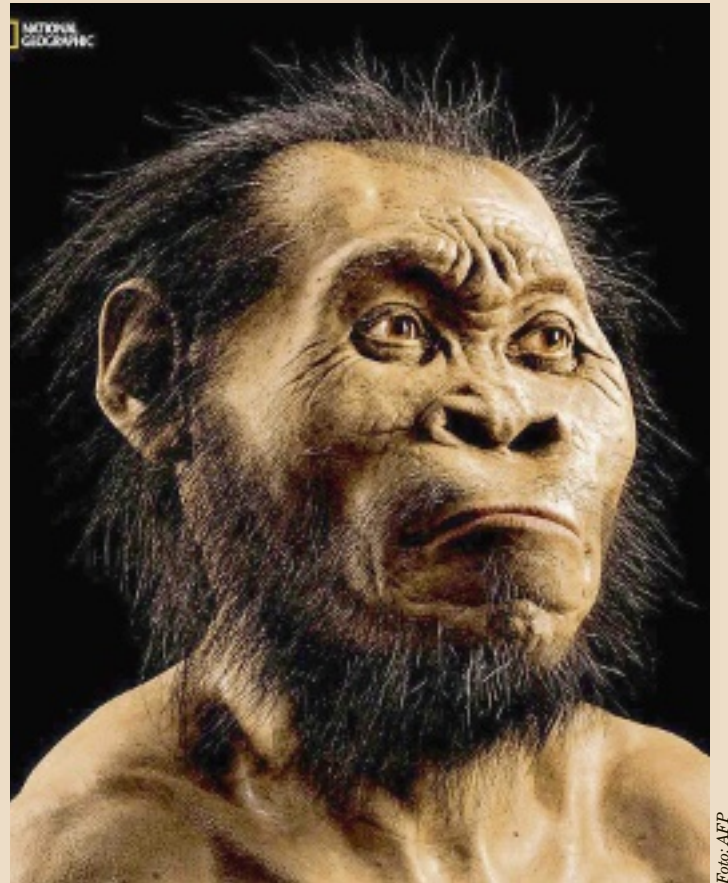

Foto: AFP

In een grot in Zuid-Afrika werden de fossiele resten gevonden van 15 homo naledi. De mensachtige was 1,50 meter lang en had weinig hersenen.

te geven. "De resten zijn zo goed bewaard gebleven dat je zou denken dat het om een relatief jonge soort gaat, tot mogelijk 100.000 jaar geleden", aldus Fred Spoor, Nederlandse hoogleraar evolutionaire anatomie aan het University College London. "De primitieve fysieke kenmerken doen daarentegen vermoeden dat de naledi ten tijde van de homo erectus leefde, die tussen 1,9 miljoen en 400.000 jaar geleden over de wereld trok." Spoor spreekt van een 'specta-

culaire vondst'. Hij meent dat er geen rechte afstammingslijn valt te trekken van de naledi naar de homo sapiens, de moderne mens.

De laatste keer dat een nieuwe menssoort werd gepresenteerd was in 2003, toen de homo floresnsis was gevonden, een mensachtige die op het Indonesische eiland Flores was ontdekt. De floresnsis was opvallend klein, wat hem de bijnaam Hobbitmens opleverde. Hij stierf pas 18.000 jaar geleden uit.

Kop van Lenin opgegraven voor expositie

Foto: AFP/Tobias Schwarz

BERLIJN — Na 24 jaar werd vandaag in Berlijn de kop van een standbeeld van Lenin opgegraven om te worden getoond op een expositie over Duitse monumenten. Het hoofd van de revolutionair en eerste leider van de Sovjet-Unie is van rood graniet en weegt 3500 kilo. Ten tijde van de DDR stond het volledige, 19 meter hoge standbeeld op het gelijknamige Leninplein in Oost-Berlijn, tegenwoordig het Plein van de Verenigde Naties. Aanvankelijk wilde de gemeente de kop rustig laten liggen, maar de druk om hem naar de tentoonstelling Berlijn en zijn Monumenten te slepen was groot. De cultuurliefhebbers wonnen het pleit. De expositie omvat 150 beeldhouwwerken. Het beroemde standbeeld werd in 1970 vervaardigd door de Russische beeldhouwer Nikolai Tomski ter gelegenheid van de honderdste geboortedag van Lenin. In november 1991 scheidden bouwvakkers met een kraan de kop van het standbeeld en die werd begraven in het bos.

Euro

Omlaag

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen gingen vanochtend eensgezind omlaag. Beleggers waren bezorgd over het risico van deflatie in China, na een scherpe daling van de Chinese producentenprijzen in augustus. Op het Damrak ging Besi in de uitverkoop na een omzetalarm. “De winsten in Europa liepen gisteren al terug door de vrees dat de Amerikaanse rente volgende week mogelijk wordt verhoogd, en worden nu volledig ingeleverd. Verder lieten de Chinese producentenprijzen de grootste daling in zes jaar zien en namen de Japanse machineorders onverwacht af”, aldus marktanalist Martijn Weller van IG Nederland. De Amerikaanse uitkeringsaanvragen en de olievoorraden, die later op de dag op het programma staan, zouden volgens de marktkenner de beurzen nog verder in beweging kunnen zetten. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde aan het einde van de ochtend 0,6 procent lager op 441,65 punten. De MidKap daalde 1,3 procent naar 649,62 punten, door de koersval van Besi. De beurzen in Frankfurt, Parijs en Londen verloren tot 0,5 procent. Telecomconcern KPN was hekkensluter in de AEX met een min van 3,7 procent. Beleggers reageerden negatief op het bericht dat grootaandeelhouder América Móvil opnieuw een lening uitgeeft die aan het einde van de looptijd wordt afgelost in aandelen KPN. De euro was 1,992 gulden waard, tegen 1,986 gulden bij het Europese slot op woensdag. Een vat Amerikaanse olie werd een fractie duurder op 44,17 dollar. Brentolie zakte 0,3 procent in prijs en kostte 47,42 dollar per vat.

Tokio

Verlies

TOKIO — De aandelenbeurs in Tokio is vandaag flink lager gesloten. Beleggers grepen tegenvallende macro-economische cijfers uit Japan en China aan om winst te nemen na de sterke koersstijging van een dag eerder. De Nikkei, die woensdag met een plus van 7,7 procent de grootste dagwinst in zeven jaar boekte, sloot 2,5 procent in de min op 18.299,62 punten. De andere beurzen in het Verre Oosten gingen eveneens overwegend omlaag in navolging van de lagere slotstanden op Wall Street. In Hongkong zakte de Hang Seng-index 2 procent en de All Ordinaries in Sydney verloor 2,2 procent. De Kospi in Seoul hield het hoofd boven water met een plus van 1,4 procent. De aandelenmarkt in Shanghai leverde 0,5 procent in. Een sterker dan verwachte toename van de consumentenprijzen in China werd teniet gedaan door een groter dan voorziene daling van de producentenprijzen in juli.

Wall Street

Grillig

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York openden vandaag redelijk vlak na de stevige verliezen gisteren. Handelaren verwachten dat het koersverloop op Wall Street grillig blijft in de aanloop naar de beleidsvergadering van de Federal Reserve volgende week woensdag en donderdag. Op elf van de afgelopen veertien handelsdagen sloot de brede S&P 500-index met een uitslag groter dan 1,3 procent. Kort na de openingsbel stond de Dow-Jonesindex 0,1 procent hoger op 16.267 punten. De S&P steeg 0,1 procent tot 1944 punten en de Nasdaq won 0,1 procent tot 4762 punten. “De Amerikaanse indices schieten de laatste tijd alle kanten op nadat ze maandenlang amper in beweging kwamen”, zei een handelaar. “Beleggers moeten leren leven met flinke turbulentie op dagbasis. Totdat het Fed-besluit bekend is, is het vrijwel onmogelijk een duidelijke richting te voorspellen.”

S&P geeft Brazilië junkstatus

Foto: Shutterstock

Ook Sao Paolo (11 miljoen inwoners) gaat gebukt onder een zwakkere economie en toegenomen corruptie. De staatsschuld kan volgend jaar oplopen tot zo'n 60 procent van het Bruto Nationaal Product. Moody's gaf al de rating voor Brazilië tot één niveau boven de junkstatus.

NEW YORK — Kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P) heeft de kredietwaardigheid van Brazilië verlaagd naar BB+ met een negatieve verwachting. Daarmee hebben de obligaties van de grootste economie van Zuid-Amerika de zogenoemde 'junkstatus' gekregen.

Onder meer de zwakke economie speelt Brazilië parten. Bovendien kampt het land met de gevolgen van het omvangrijke corrup-

tieschandaal, dat ook politieke onzekerheid met zich meebrengt. De economische activiteit in het land zal volgens de kredietbeoordelaar

dit jaar met 2,5 procent terugvallen. Voor 2016 wordt een krimp voorzien met nog eens 0,5 procent.

Het overheidstekort voor zowel 2015 als 2016 zal volgens S&P uitkomen op 8 procent van het bruto binnenlands product (bbp), onder meer als gevolg van

de stevige rentelasten. De staatsschuld van het land zal oplopen tot 59 procent van het bbp in 2016, waar deze vorig jaar nog 47 procent bedroeg.

Eerder verlaagde ook Moody's al de rating voor Brazilië tot één niveau boven de junkstatus.

Chronologie: ontmanteling Imtech

AMSTERDAM — Nadat het Nederlandse installatiebedrijf Imtech failliet werd verklaard door de rechtbank, volgde een uitverkoop van de onderdelen. Een chronologisch overzicht van de ontmanteling van Imtech.

13 augustus: het Marine-onderdeel van Imtech wordt overgenomen door Pon Holdings en Parcom Capital. Ook Imtech Nordic krijgt een nieuwe eigenaar, al is de koper tot op heden nog niet bekendgemaakt. 17 augustus: investeringsmaatschappij Egeria neemt de divisie Imtech Traffic & Infra over. 18 augustus: Building Services van Imtech wordt failliet verklaard, omdat het niet is gelukt een koper te vinden. 20 augustus: het Belgische bouwbedrijf Cordeel Groep neemt Imtech Belgium over. Imtech Toegangstechniek wordt gekocht door Record Holding Nederland,

een dochteronderneming van Agta Record. Dit is een Zwitsers bedrijf dat gespecialiseerd is in geautomatiseerde deuren. 25 augustus: de Duitse dienstverlener aan de elektriciteits- en gassector Getec neemt Imtech Contracting, een onderdeel van het failliet verklaarde Imtech Duitsland, over. 26 augustus: de Imtech-werkmaatschappijen Industry International en Ventilex worden overgedaan aan Techim. Imtech Building Services wordt in delen verkocht, waarbij contracten met een omzetwaarde van 150 miljoen euro per jaar worden overgenomen door

Unica. De brandblusdivisie van Imtech Duitsland krijgt een aparte curator. Het onderdeel is winstgevend en door het los te koppelen van het failliete moederbedrijf moet er spoedig een nieuwe eigenaar gevonden kunnen worden. 8 september: Imtech Industrial Services is definitief failliet verklaard, maar een meerderheid van de werknemers kan aan de slag bij de kopers van verschillende onderdelen van de divisie. De activiteiten van Imtech bij Shell Pernis en Shell Moerdijk worden overgenomen door Kentech. Daarnaast neemt Convoi activiteiten over in Kerkrade en Roermond, terwijl Cegelec getekend heeft voor locaties in Goes en bij Kuwait Petroleum. Verwater en

haar aandeelhouder Infestos sloten een overeenkomst over het overnemen van de activiteiten van Industrial Services op de locaties Amsterdam en Coevorden. Investeerder Endless neemt het overgrote deel van de Imtech-divisies in Ierland en het Verenigd Koninkrijk over. 10 september: de Zwitserse investeerder Springwater Capital neemt Imtech Spanje over. Ook de dochterondernemingen van Imtech Spanje in Chili, Peru en Marokko maken onderdeel uit van de transactie. Op de lijst van nog te verkopen onderdelen prijken nog onderdelen van Imtech Duitsland. Ook de bestemming voor Imtech Luxemburg, Imtech Polen en activiteiten in Hongarije en Roemenië is nog ongewis.

‘Philips heeft interesse in belang Coway’

SEOUL — Philips heeft interesse getoond in de aankoop van een groot belang in het Zuid-Koreaanse Coway. Dat bedrijf richt zich onder meer op waterzuivering en -ontharding, maar ook op luchtzuivering en keukenapparatuur. Persbureau Yonhap meldde dat vandaag op basis van informatie van ingewijden. Een woordvoerder van Philips gaf desgevraagd geen commentaar.

Private equityfonds MBK Partners heeft het belang van bijna 31 procent in de etalage gezet. Het heeft een geschatte waarde van 3 biljoen won, omgerekend bijna 2,5 miljard euro. “Onlangs heeft Philips om gedetail-

leerde informatie gevraagd over de geplande verkoop. Dat is ze zoals gevraagd toegezonden”, aldus een bron. Een eventuele overname zou tot de grootste behoren in de geschiedenis van het Nederlandse technologieconcern.

Philips is bezig zich om te vormen tot een specialist op het gebied van gezondheidstechnologie. Nadat eerder al de activiteiten op het gebied van consumentenelektronica werden afgestoten, wordt naar verwachting volgend jaar ook de verlichtingsdivisie als zelfstandig bedrijf naar de beurs gebracht. Het Nederlandse concern is naar verluidt de laatste in een hele reeks van partijen die belangstelling hebben voor deelneming in Coway. Zo zouden bijvoorbeeld ver-

schillende Chinese private equitybedrijven zich al gemeld hebben, zij azen met een aankoop op een positie, of versterking van een positie, op de snelgroeiende Chinese waterzuiveringsmarkt. Die sector in China wordt nu nog voornamelijk gedomineerd door buitenlandse partijen, zoals Philips. Die levert Coway-producten via een samenwerkingsverband dat ontstond na een vergeefse poging van de Zuid-Koreanen om de Chinese markt in 2008 te betreden.

Computermaker Dell steekt miljarden in China

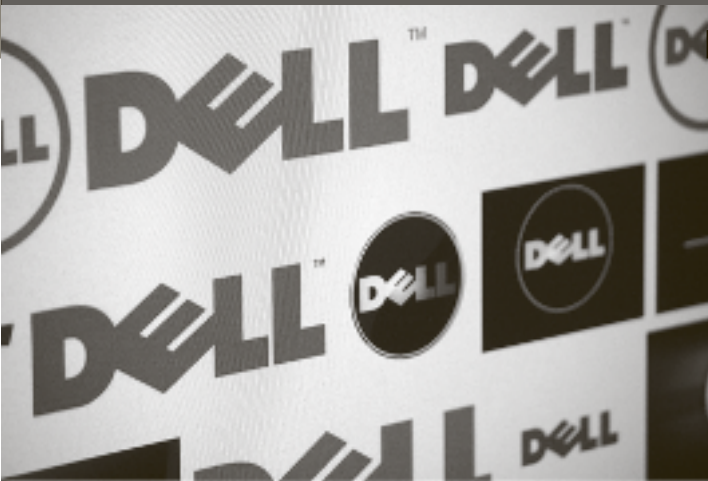

Foto: Shutterstock

Het bedrijf omarmt naar eigen zeggen het principe ‘in China, voor China’. De forse investeringen leveren dan ook vele Chinezen werk op.

TAIPEI — Computermaker Dell investeert de komende vijf jaar nog eens 125 miljard dollar in China. Dat maakte topman Michael Dell van de op twee na grootste fabrikant van computers ter wereld vandaag bekend.

Volgens Dell heeft China door de opkomst van het internet ‘onbeperkte mogelijkheden’. Dell wil met het geld zijn marktpositie in de tweede economie van de wereld verder uitbreiden. Het bedrijf kondigde in 2010 al

aan over een periode van tien jaar 250 miljard dollar te investeren in het land, onder meer op het gebied van inkoop. De extra investering zou volgens Dell tot 175 miljard dollar bijdragen aan de import en export van China en een miljoen Chinezen aan werk helpen. Het bedrijf omarmt naar eigen zeggen het principe ‘in China, voor China’ en zal zijn strategie daarop aanpassen. Zo wordt de Chinese divisie voor onderzoek en ontwikkeling uitgebreid.

E.ON wil kerncentrales toch niet afstoten

DÜSSELDORF — Het Duitse energieconcern E.ON ziet af van de geplande afsplitsing van zijn kerncentrales in een nieuw bedrijf en het verwacht dit jaar een fors verlies te lijden als gevolg van de lage energieprijzen.

E.ON besloot in het najaar van 2014 de kerncentrales samen met de kolen- en gascentrales in een zelfstandige onderneming onder te brengen. Dat besluit hing samen met de wens van de Duitse overheid om kernenergie af te schaffen en een wetsvoorstel dat energiebedrijven opzadelt met de kosten voor het ontmantelen van kerncentrales. Het concern heeft drie actieve kerncentrales in Duitsland. E.ON zal de gas- en kolencentrales wel afsplitsen om zo de focus te leggen op duurzame energie en het energienetwerk. Kernenergie is goed voor circa 8 procent van de stroomopwekking van E.ON. De kernenergie-activiteiten van het grootste energiebedrijf

van Duitsland zullen worden ondergebracht in een divisie met de naam PreussenElektra. De conventionele energie-activiteiten komen in een nieuw bedrijf dat Uniper gaat heten en dat in 2016 een eigen beursnotering moet krijgen.

Het concern uit Düsseldorf verklaarde dat het niet wil wachten op politieke besluitvorming die de afsplitsing van Uniper kan vertragen en dat daarom is besloten de kerncentrales te behouden. De transformatie van het energieconcern kan niet wachten op de uitkomst van jaren juridisch gesteggel over de verantwoordelijkheid voor de kosten van het ontmantelen van kerncentrales, verklaarde topman Johannes Teyssen van E.ON. De onderneming liet verder weten vanwege de lage elektriciteitsprijzen in het derde kwartaal grote afschrijvingen te moeten doen, waardoor er voor dit jaar een flink verlies wordt verwacht. In 2014 leed E.ON een recordverlies van 3,2 miljard euro.

Ierland sterkst groeiende economie eurozone

DUBLIN — De economie van Ierland is in het tweede kwartaal opnieuw sterk gegroeid. De aanwas beliep volgens het Ierse statistiekbureau 1,9 procent op kwartaalbasis. Daarmee is Ierland de sterkst groeiende economie van de eurozone. De groei in het eerste kwartaal werd opwaarts bijgesteld tot 2,1 procent, van een eerder gemelde 1,4 procent.

Het land profiteert van de hogere consumentenbestedingen en investeringen en de gestegen export. De Ierse minister van Financiën Michael Noonan omschreef de cijfers als ‘extreem positief’. Op jaarbasis was er sprake van een groei met 6,7 procent. De Ierse economie ligt voor heel 2015 op koers voor een groei met 6 procent.

Nederland

Waar zwakte in opkomende markten de groei van de wereldeconomie dit jaar afremt, doet de Nederlandse economie er juist een schepje bovenop. Dat schrijft Rabobank in zijn economisch kwartaalbericht. Het Nederlandse bruto binnenlands product (bbp)

groeit dit jaar naar verwachting met 2,25 procent, en volgend jaar met 2,75 procent. De groei is daarmee stukken sterker dan vorig jaar (0,9 procent), en wordt bovendien breder gedragen met substantiële bijdragen van zowel de export als de binnenlandse bestedingen. De aantrekkende werkgelegenheid en de lastenverlichting die het kabinet in het vooruitzicht heeft gesteld geven de consumptie volgend jaar een extra impuls. Daarnaast helpt de relatief zwakke euro de export verder vooruit, ondanks een mogelijk dalende vraag vanuit sommige opkomende markten.

Voor de wereldeconomie als geheel gaat Rabobank voor dit jaar uit van een groei van 3,25 procent, na een expansie van 3,4 procent vorig jaar. Ook in 2016 blijft de groei met 3,5 procent nog gematigd.

Bezoek onze website

www.amigoe.com

NEW YORK				AMSTERDAM			
	10-Sep			10-Sep			
DOW JONES	16330.94	0.48%		AEX	436.21	-1.81%	
S&P 500 INDEX	1952.16	0.52%		ARCELORMITTAL	6.37	-4.04%	
NASDAQ	4795.17	0.81%		AEGION NV	5.41	-2.70%	
AMAZON.COM INC	522.20	1.03%		AHOLD NV	17.75	-0.73%	
APPLE INC	112.49	2.12%		AKZO NOBEL	60.18	-1.81%	
BAIDU INC-SP ADR	146.98	-2.09%		ASML HOLDING NV	81.59	-1.28%	
BERKSHIRE HATH-B	130.96	0.28%		DSM (KONIN)	45.50	-2.22%	
CITIGROUP INC	51.08	0.39%		HAL TRUST	159.98	-0.15%	
COCA-COLA CO	38.40	0.26%		HENKENS NV	68.60	1.05%	
WALT DISNEY CO	102.44	0.52%		ING GROEP NV	13.46	-1.17%	
3D SYSTEMS CORP	12.97	0.54%		KPN (KONIN) NV	3.30	-5.84%	
EBAY INC	26.08	-0.48%		KONINKLIJKE PHIL	22.89	-1.72%	
FACEBOOK INC-A	90.88	0.49%		RANDSTAD HOLDING	55.32	-0.59%	
GENERAL ELECTRIC	24.64	0.37%		RELX NV	13.88	-1.63%	
GOOGLE INC-A	646.68	0.51%		ROYAL DUTCH-SH-A	22.35	-2.06%	
HEWLETT-PACKARD	27.38	0.42%		TOMTOM	9.02	1.43%	
HOME DEPOT INC	114.32	0.31%		TOTAL SA	39.95	-1.88%	
INTEL CORP	29.45	0.70%		UNILEVER NV-OVA	34.81	-2.75%	
JOHNSON&JOHNSON	92.61	0.42%		W.P. STEWART HOL	320.73	-4.52%	
LINKEDIN CORP-A	191.78	2.75%		SCOTIABANK FUNDS			9-Sep
MICROSOFT CORP	43.32	0.58%		MONEY MARKET			13.05%
PROCTER & GAMBLE	68.18	-0.45%		US DOLLAR BOND			2.622%
ROYAL DUTCH-ADR	50.56	0.84%		GLOBAL GROWTH			2.311%
STARBUCKS CORP	55.40	1.30%		US GROWTH			11.888%
TWITTER INC	27.48	1.10%		CANADIAN GROWTH			2.585%
WAL-MART STORES	64.41	-1.09%		FUNDUS			-0.91%
WHOLE FOODS MKT	32.63	1.99%		BGF CONT EUR FLEX			23.18
EXCHANGE TRADED FND				BGF EMKT BOND			15.42
ALERIAN MLP - AMLP	14.15	-0.07%		BGF FIX INC GBL OP			13.20
ISH GBL HY BD - GHYG	48.32	-0.49%		BGF GBL ALLOCATION			49.20
ISH IBXX HY BD - HYG	86.45	0.15%		BGF USD CORE BOND			16.79
ISH SELECT DIV - DIVY	72.59	0.46%		BGF USD HI YIELD BND			28.20
ISH MSCI EMKT - EEM	33.32	1.00%		TEMPLETON GBL BND			22.42
ISH MSCI PAC - EPP	37.65	-0.08%		TEMPLETON ASIAN SM			38.07
ISH RUSSELL - INVV	116.89	0.51%		CURRENCIES			10-Sep
ISH S&P 500 - SPY	110.23	0.67%		YENUSD			120.580%
ISH EUROPE - IEV	41.42	0.68%		EURUSD			1.126%
POWERSH-QQQQ	104.85	0.95%		CANUSD			1.322%
POWERSHARES DB C	15.21	0.60%		GBPUSD			1.544%
SPDR S&P INT DIV-DVX	35.58	0.71%		COMMODITIES			10-Sep
SPDR S&P MID 400	257.44	0.55%		OIL WTI			45.33
SPDR S&P 600 SML	101.24	0.60%		GOLD			1111.35
VANGUARD REIT - VNQ	72.97	0.72%		SILVER			14.855%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	50.70	0.00%		WHEAT			472.250%

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Leraar krijgt klachten over Kanye West-lokaal

Foto: Shutterstock

Een docent van de McCabe Elementary School in het Amerikaanse Mendoza werd gedwongen zijn klaslokaal opnieuw in te richten. Leraar Adrian Perez had het complete lokaal omgetoverd tot een Kanye West-ruimte. De schoolleiding kon dit echter niet zo waarderen, weet *NME* te melden. Perez zette songteksten van de Amerikaanse rapper op de muren, zoals 'What Did I Learn All Day, All Day?' uit zijn single All Day. Ook 'New Job Flow' uit New God Flow stond op de muur geplakt. "Ik heb mijn studenten nooit willen ontmoedigen en probeer ze met zelfvertrouwen dingen te laten leren", ver-

telde hij aan *Good Morning America*. "Ik was innovatief toen ik het klaslokaal inrichtte. Mijn streven is om de Kanye West onder de docenten te zijn: Kanye West is een van de meest invloedrijke personen in de wereld en de beste in wat hij doet." Hij vervolgt: "Ik wil een positieve invloed hebben op mijn studenten en de beste leraar zijn die ze maar kunnen wensen. Volgens Team Kanye Daily heeft 'de schooladministratie alle Kanye West-gerelateerde stukken verwijderd uit het lokaal'. Perez twitterde vervolgens dat hij dit 'treurig vond' en dat hij 'iedereen bedankt voor de steun'.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Komediant plaatst neprecensies in Ikea

Foto: Shutterstock

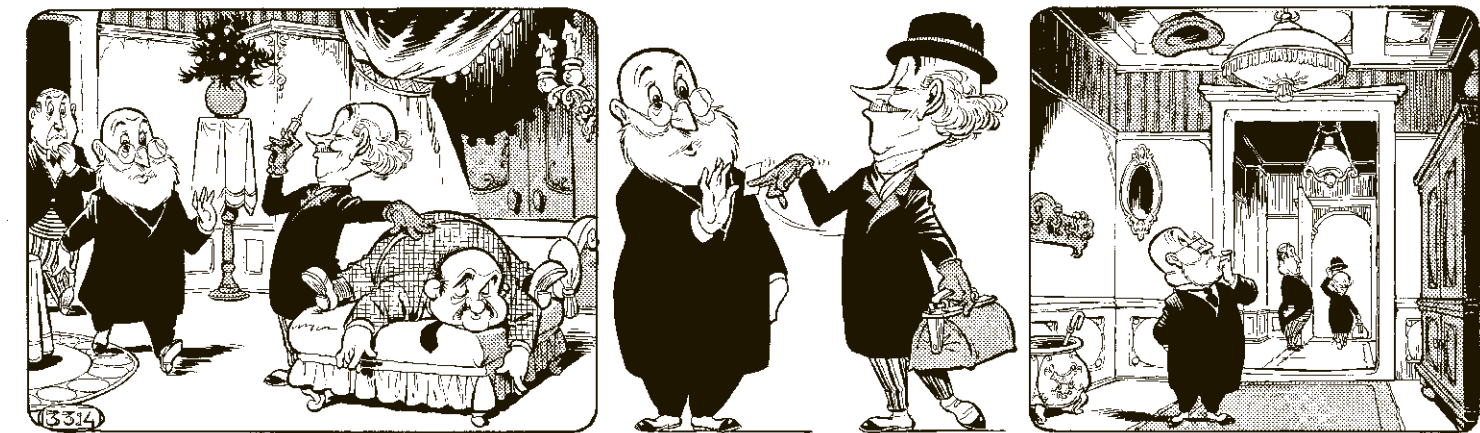
De internet-komediant Jeff Wysaski heeft op een tamelijk geniale wijze bij de Ikea een grap weten uit te halen. Hij postte op fotosite Imgur

plaatjes waarbij hij neprecensies van Ikea-artikelen onder de desbetreffende artikelen in de winkel plaats- te. "Deze stoel is perfect ge-

schikt voor een klein kind of voor een extreem grote slang", zo schreef hij bijvoorbeeld bij een doodnormale stoel.

Koning Hollewijn en het gezichtsverlies

Door Marten Toonder

Het geroep en gestamp van Euvel had door het hele paleis weergalmd, zodat koning Hollewijn ongerust kwam kijken wat er aan de hand was. Toen hij het vertrek binnentrad, was alles echter al achter de rug. Euvel lag verdoofd op de divan. "Kijk eens aan!" zei de koning verbaasd. "Hij zweeft niet meer! En waarom gilde hij zoëven?" "Dat was een aanval van razernij," legde de psychiater uit. "Dat komt meer voor, als de patiënt van een neurose wordt genezen. Maar daar weet ik wel raad mee." Hij borg de injectienaald in zijn koffertje en vervolgde: "Hier is mijn kaartje. Mocht hij bij het wakker worden weer een nieuwe aanval krijgen, waarschuw mij dan direct. Maar ik denk, dat hij niet meer het waanidee zal hebben, dat hij kan

zweven." "Waanidee?" herhaalde Hollewijn. "Ikzelf heb hem ook zien zweven, dokter." "Dat was dan suggestie," verklaarde de medicus. "Het komt meer voor, dat patiënten zich zo sterk iets inbeelden, dat anderen ervan onder invloed komen. Waarschuw mij, als u er weer last van krijgt." En met deze laatste raadgeving verliet hij het paleis. "Het is vreemd gesteld," mompelde Hollewijn. "Ik heb nog steeds de indruk, dat ik Euvels hoed daar tegen het plafond zie zweven. Kan een hoed ook waanideeën hebben, die suggestief op anderen inwerken? Er onder zou kunnen, maar het hoofddekseel zelf???"

Mensen

Foto: Shutterstock

Stel maakt vakantiehuis van Britse bus

Voor de meesten zit de vakantie erop, maar voor Andrew en Lisa Jayne-Powis kan het niet snel genoeg weer vakantie zijn. Het stel heeft via eBay een typisch Britse dubbeldekkerbus op de kop getikt en de bus vervolgens omgetoverd in een vakantiewoning.

"We vinden het geweldig om met het gezin buiten te zijn, maar we konden geen fatsoenlijke vakantiewoning vinden", vertelt Lisa aan *SWNS*. Verder zegt ze de

bus drie jaar geleden voor zo'n 3500 euro te hebben gekocht. De verbouwing die volgde, kostte het stel wel een paar euro meer. In totaal hebben Andrew en Lisa bijna 21.000 euro uit moeten trekken voor hun nu woonbare dubbeldekker. Van de bus is bijna alleen het buitenwerk overgebleven. Binnen zijn onder meer drie slaapkamers, een bubbelbad en een houtkachel te vinden. "We moesten iets. We zijn allebei nogal lang en gewone stacaravans

zijn simpelweg te laag en te klein voor ons." Omdat volgens Lisa meer vakantie-gangers met hetzelfde probleem kampen, hebben Lisa en Andrew besloten de bus ook te verhuren aan anderen. Voor nog geen 150 euro per nacht kun je in 'Betsy Blue' overnachten.

Voorwaarde is wel dat je minstens twee nachten verblijft in de bus in het Engelse Ryton, maar daar staat tegenover dat honden meer dan welkom zijn.

New York: Teveel zout is niet goed

De gemeente New York heeft gisteren bepaald dat er in restaurantketens een speciale waarschuwing op het menu moet staan bij producten die erg veel zout bevatten. De gemeente gaat ervan uit dat niemand meer dan

2300 milligram natrium per dag – circa één theelepel met keukenzout – zou moeten nuttigen. Etenswaren waar meer inzit, moeten vanaf 1 december worden aangeduid met een waarschuwingsteken: een zoutvaatje.

New York is de eerste stad in de VS die zo tegen overmatig zoutgebruik waarschuwt.

De gemeente heeft de restaurantketens in het vizier, omdat daar volgens onderzoekers met zout wordt gesmeten. Zij troffen bijvoorbeeld 2590 milligram natrium in een kalkoensandwich aan en bijna 3000 milligram in een spinazie-garnalensalade.

De maatregel wordt overigens bekritiseerd. De onderzoekers waar de gemeente zich op baseert, zouden niet gedegen zijn en de campagnes om gezonder te eten zouden zich niet op bepaalde ingrediënten, maar op het hele eetpatroon moeten richten.

Steward zet vriend stel voor schut

Foto: Shutterstock

Passagiers van de vlucht van Norwegian Airlines van Parijs naar Stockholm zijn door een steward aan het lachen gemaakt. Voor één meereizend stelletje was de grap minder hilarisch. De steward feliciteerde het duo namelijk via de intercom met hun voortplanting, schrijft *The Local*. In het Zweeds zei de steward: "We willen onze gelukswensen uitspreken aan het stel dat net aan hun voortplanting heeft gewerkt op het toilet." Voor de passagiers die geen Zweeds spraken, voegde hij er nog aan toe: "Welcome

to Sweden", daarmee de niet-Zweedstaligen in complete verwarring achterlatend. Een getuige, die anoniem wenst te blijven, laat *The Local* weten dat het stel zich behoorlijk geschaamd moet hebben. "Door het hele vliegtuig begonnen mensen te lachen en te smoezen." De luchtvaartmaatschappij bevestigt dat het incident is voorgevallen, maar ontkent dat de piloot het stel voor schut heeft gezet. Aanvankelijk deden namelijk geruchten de ronde dat het wel degelijk om de piloot ging.

'Shawshank'-ontsnapping mislukt

Morgan Freeman

Foto: Shutterstock

Twee gevangenen in de Braziliaanse gevangenis Lico-rice besloten om te ontsnappen, ze waren de tralies meer dan zat. De gedetineerden hadden op ingenieuze wijze een tunnel gegraven. Zij waren dicht bij hun vrijheid, maar vlak voor de uitgang van de tunnel ging het toch mis. Een van de criminelen kwam vast te zitten. Volgens verschillende Braziliaanse media raakte een van de twee, Maycon Souza de Silva, klem in de modder. De Braziliaanse politie heeft inmiddels een video vrijgegeven waarop Da Silva te zien is. Tenminste, alleen

zijn hoofd en handen zijn – volledig onder de modder – zichtbaar. De andere crimineel, Rafael da Silva Costa, was wel uit de tunnel gekomen, maar werd later in het bos vlakbij de gevangenis alsnog gearresteerd. De ontsnapping doet sterk denken aan de film 'Shawshank Redemption', waar de hoofdpersoon na twintig jaar ontsnapt door met een geologenhamer een gat te graven. Al die tijd bedekte hij het gat met een poster, terwijl hij het hamertje verborg in zijn Bijbel. Via het gat kwam hij bij de riolering van de gevangenis.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

FEDERER en WAWRINKA zijn even vrienden

NEW YORK — Buiten de baan zijn ze vrienden, Roger Federer en Stan Wawrinka. Vorig jaar bezorgden de twee Zwitserse toptennissers hun land voor het eerst de Davis Cup. Niemand twijfelt eraan dat Federer en Wawrinka volgende week in Genève het Nederlandse team uit de wereldgroep zullen houden. Maar eerst zetten ze hun vriendschap even opzij, want slechts één van hen kan zondag in de finale van de US Open staan.

De 'FedExpress' dendert door in New York.

een pikante Servisch-Kroatische botsing tussen Novak Djokovic en Marin Cilic. Bij de vrouwen plaatste Simona Halep zich gisteren voor de halve finale. De Roemeense tennisster versloeg Victoria Azarenka met 6-3, 4-6, 6-4. De als tweede geplaatste Halep mag het in de volgende ronde opnemen tegen Flavia Pennetta, de Italiaanse die Petra Kvitová uit Tsjechië verraste (4-6, 6-4, 6-2). De 33-jarige Italiaanse tennisster, als 26e geplaatst in New York, was verrast door haar eigen prestatie. "Ik heb geprobeerd te vechten voor elke bal, te lopen en druk zetten zoveel ik kon. In de tweede set was ik echt in problemen maar toch bleef ik gaan. Het is ongelooflijk."

In de andere halve finale komt ook een Italiaanse in actie. De ongeplaatste Roberta Vinci staat daarin tegenover superster en torenhoge favoriet Serena Williams. De Zwitserse Martina Hingis plaatste zich voor twee finales op de US Open. De voormalige nummer één van de wereld bereikte gisteren zowel in het vrouwen- als gemengd-dubbel de eindstrijd. Op Wimbledon won Hingis beide titels met respectievelijk Sania Mirza en Leander Paes, beiden uit India, aan haar zijde. In de halve finale van het vrouwendubbel waren Hingis en Mirza te sterk voor het Italiaanse koppel Sara Errani en Flavia Pennetta: 6-4, 6-1. Na een korte rustpauze meldde de 34-jarige Zwitserse zich wederom op baan 17, dit keer met Paes naast zich. Het als vierde geplaatste koppel versloeg Chan Yung-jan uit Taiwan en Rohan Bopanna uit India met 6-2, 7-5. In de finale van het gemengd-dubbel staan Hingis en Paes tegenover het Amerikaanse duo Bethanie Mattek-Sands/Sam Querrey, de tweede finalist in het vrouwendubbel is nog niet bekend.

Flavia Pennetta straalt van blijdschap na haar verrassende zege op Petra Kvitová.

"We kennen elkaar door en door, dat maakt het op voorhand al een aparte wedstrijd", zei Federer in aanloop naar het Zwitserse onderonsje in de halve finale van het Amerikaanse Grand Slam-toernooi. De 34-jarige meester uit Basel heeft in New York nog geen set verloren. In de kwartfinale tegen Richard Gasquet uit Frankrijk was Federer gisteravond binnen anderhalf uur klaar (6-3, 6-3, 6-1). "Op mijn leeftijd is het niet zo normaal om zó makkelijk vijf tegenstanders te verslaan", erkende hij. De 'FedExpress' draait in New York echter op volle toeren. "Eerlijk gezegd verwachtte ik het wel een beetje van mezelf. Ik speel al anderhalf jaar weer heel goed. Ik voel me niet zo oud als ik ben, ik voel me juist nog steeds heel jong." Op weg naar zijn mogelijk achttiende Grand Slam-titel moet Federer afrekenen met Wawrinka, van wie hij in negentien voorgaande duels slechts drie keer verloor. Zijn vier jaar jongere landgenoot zegevierde echter wel in de laatste ontmoeting, eerder dit jaar in de

kwartfinale van Roland Garros. Wawrinka stoomde op het gravel in Parijs daarna door naar zijn tweede Grand Slam-titel. "De afgelopen drie jaar ben ik dichterbij Roger gekomen, mijn niveau is flink verbeterd", zei 'Stan the Man', die in New York een einde maakte aan de opmars van de Zuid-Afrikaan Kevin Anderson (6-4, 6-4, 6-0). Op hardcourt heeft Wawrinka nog nooit gewonnen van Federer. De nummer vijf van de wereld geeft zichzelf morgen in de halve finale echter evenveel kans als de nummer twee. "Vroeger was alleen ik nerveus als we tegen elkaar speelden, aanzien ik wist dat ik niet op hetzelfde niveau zat", zei Wawrinka. "Nu zijn we waarschijnlijk allebei nerveus als we de baan op komen. Roger weet dat ik net zo goed kan tennissen als hij." Vriendschap telt morgen even niet, alleen de winst. "In de kleedkamer zullen we samen lachen, maar op de baan gaan we allebei vol voor de overwinning", aldus Federer. "Alleen dat telt." De andere halve finale betreft

Sport

Razendsnelle Dumoulin wil nu eindzege in Vuelta

BURGOS — In een bijna perfecte tijdrit heeft Tom Dumoulin gisteren voorlopig de macht gegrepen in de Ronde van Spanje. De Limburger fietste zijn concurrenten binnen 39 kilometer op grote achterstand in Burgos. Hij vierde niet alleen zijn tweede etappezege, maar heroverde ook de rode leiderstrui. Die wil Dumoulin nu proberen in Madrid over de meet te brengen.

Van alle concurrenten kon alleen Fabio Aru hem gisteren een beetje volgen. De Italiaan van Astana moest toch nog 1.53 toegeven op de Nederlandse specialist, die met een gemiddelde snelheid van ruim vijftig kilometer per uur over het parcours raasde. Hij lijkt de enige die Dumoulin nog van de eindzege in de Vuelta kan houden. Aru heeft tot en met de finish van zondag in Madrid de tijd om zijn achterstand van slechts drie seconden goed te maken. Joaquín Rodríguez, voor de tijdrit klassementsleider, verloor 3.06 op de kopman van Giant-Alpecin. Hij zakte naar de derde plaats in het klassement, met een achterstand van 1.15. "Nu wordt het serieus", besette Dumoulin na zijn tweede ritzege in deze Vuelta. "Ik kan deze ronde winnen, al ben ik er nog lang niet. Want Astana zal er alles aan doen om Aru in de rode trui te krijgen. Ik ga er alles aan doen om dat niet te laten gebeuren. Het wordt nog een hard gevecht. Maar alles is nu mogelijk." Aru heeft als voordeel dat hij

met Astana een sterke ploeg achter zich heeft staan. Giant-Alpecin was aanvankelijk alleen naar Spanje gekomen om John Degenkolb aan een sprintzege te helpen en Dumoulin misschien een tijdrit te zien winnen. Dumoulin zal vooral de etappe van zaterdag vrezen, wanneer er vier cols van de eerste categorie bedwongen moeten worden. Voor het eerst in deze Vuelta zal Giant-Alpecin het gewicht van de koers moeten dragen. Behalve Aru en Rodríguez hebben waarschijnlijk ook de Pool Rafal Majka (2.22), de Colombiaan Nairo Quintana (2.53) en Spanjaard Alejandro Valverde (3.15) nog aanvalsplannen. Het strijdplan van Tom Dumoulin voor het restant van de Vuelta is eenvoudig. "Voor mij is het zaak om Fabio Aru niet te ver weg te laten rijden. Eigenlijk zelfs om hem helemaal niet te laten rijden", zei de Limburgse leider vanmorgen voor de start van de achttiende etappe tegen de NOS. Dumoulin moet nog drie zware ritten doorkomen voor de slot-etappe naar Madrid. "Fabio gaat me natuurlijk proberen

Foto: AFP/Juliane Ruina

Tom Dumoulin stond vanmorgen vanzelfsprekend met goed gemoed aan de start van de 18e etappe die over 204 km voert van Roa naar Riaza.

te verrassen. Hij zal echt niet wachten tot zaterdag, althans, dat zou ik zelf niet doen. Ik denk dat hij in deze etappe al gaat testen hoe het er voor staat. Ik zal vandaag op mijn hoede moeten zijn op de laatste klim." De top van de slotklim ligt op 13 kilometer van de streep, daarna volgt een lange afdaling naar Riaza. "Voor die afdaling heb ik niet zoveel

schrik, zeker als ik mijn eigen lijnen kan kiezen." Bergop wordt het voor Dumoulin afwachten of hij Aru kan volgen. "Hij is heel sterk op de beklimmingen, sterker dan ik de afgelopen twee weken. Maar ik heb ook goede dagen gehad waarop ik hem eraf reed, zeker op de kortere beklimmingen. Het is voor mij gewoon zaak hem niet te laten gaan."

Real Madrid maand zonder Danilo

MADRID — Real Madrid moet het voorlopig stellen zonder verdediger Danilo. De Braziliaanse international heeft een voetblessure overgehouden aan de oefentrip van de 'Seleção' in de Verenigde Staten.

Bij terugkeer in de Spaanse hoofdstad bleek uit medisch onderzoek dat een spiertje aan de onderkant van zijn voet is gescheurd. Real Madrid betaalde deze zomer zo'n 30 miljoen euro om Danilo over te nemen van FC

Porto. De 24-jarige Braziliaanse rechtsback stond de eerste twee competitieduels in de basis bij de ploeg van trainer Rafael Benítez. Danilo is door zijn voetblessure voorlopig veroordeeld tot toekijken.

David de Gea moet waarschijnlijk wachten tot Sergio Romero het vertrouwen van Louis van Gaal verspeelt.

Foto: AFP

De Gea

hoopt op nieuwe start

MADRID — Het heeft relatief lang geduurd, maar de veelbesproken doelman David De Gea heeft dan toch eindelijk zijn eerste officiële wedstrijd van het seizoen afgewerkt.

De 24-jarige keeper, nog steeds van Manchester United, kreeg van de Spaanse bondscoach Vicente del Bosque in de EK-kwalificatiewedstrijd in en tegen Macedonië (0-1) de voorkeur boven aanvoerder Iker Casillas. De oud-goalie van Atlético Madrid hoefde in Skopje weinig in actie te komen. Toch was De Gea, die op

het laatste moment een gewenste transfer naar Real Madrid zag mislukken door bureaucratische missers, blij en opgelucht met zijn optreden in de Spaanse ploeg. "Het voelde goed, ik wilde heel graag spelen. Nu moet ik hard blijven werken en afwachten of ik bij mijn club ook weer toekomst heb." Trainer Louis van

Gaal deed dit seizoen nog geen beroep op De Gea omdat de veelgeprezen doelman te veel bezig zou zijn met zijn (mislukte) overstap naar Real Madrid. De Argentijn Sergio Romero (ex-AZ) kreeg het vertrouwen van de ex-bondscoach van Oranje en beschaamde dat vooralsnog niet.

Flitsende start Luiten op KLM Open

ZANDVOORT — Golfer Joost Luiten heeft vandaag een sterk begin gemaakt in het KLM Open. De oud-winnaar legde de eerste ronde op de Kenemer in Zandvoort af in 63 slagen, zeven onder par. Die score was in de tussenstand goed voor de gedeelde tweede positie.

Luiten opende zijn ronde al met een fraaie birdie (één slag onder par). Hij mikte de bal vanuit een bunker zo de hole in. Hij was vooral op dreef op de laatste negen holes, waarin hij vijf birdies noteerde. De 29-jarige Rotterdammer won het KLM Open in 2013. In dat jaar had hij na een eerste ronde van 69 slagen nog geen zicht op de eindzege. Vorig jaar stond Luiten na ronde één met 65 slagen bovenaan. Hij eindigde toen na vier rondes op de gedeelde vijfde plaats. De Schot Paul

Lawrie deed het nog beter op de eerste achttien holes. De 46-jarige oud-winnaar van het Brits Open kwam met zijn score van 61 slagen dichtbij het toernooirecord en mag zich de fiere leider in het voorlopige klassement noemen. Niet alleen Luiten kwam binnen met -7. Ook de Engelsen David Horsey, Robert Rock, James Morrisson en de Argentijn Estanislao Goya leverden een kaart in met dezelfde score. De Nederlander trok veel publiek. Een lange sliert golf liefhebbers volgde Luiten langs zijn achttien holes op de baan in de Kennemerduinen. Zij zagen ook golflegende Tom Watson aan het werk. De 66-jarige attractie, die in zijn rijke carrière vijf keer het beroemde Brits Open won, liet verfind golfspel zien en zijn score van 69 (-1) misstond niet tussen de beste profs van de Europese Tour.